

Marie Boccou Kestřánková,
Kateřina Hlínová, Pavel Pečený,
Dagmar Štěpánková

**doložka
MŠMT**

Čeština pro cizince

učebnice

2., aktualizované vydání

úroveň B2

vhodná pro všechny národnosti

dialogy, slovní zásoba, gramatika,
čtení, poslechy, opakovací cvičení,
výslovnost, reálie

MP3

video

poslech a cvičení
výslovnosti

edika.

Čeština pro cizince B2

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.edika.cz
www.albatrosmedia.cz

M. Boccou Kestřánková, K. Hlínová, P. Pečený, D. Štěpánková
Čeština pro cizince B2 – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

M. BOCCOU KESTŘÁNKOVÁ, K. HLÍNOVÁ, P. PEČENÝ, D. ŠTĚPÁNKOVÁ

Čeština pro cizince – učebnice

úroveň B2

Edika
2020
Brno

SEZNAM TERMÍNŮ, ZKRTATEK A ZNAČEK POUŽÍVANÝCH V UČEBNICI	VIII
ÚVOD	1
POSTAVY PŘÍBĚHU	3
LEKCE 1 – STUDIUM JAZYKŮ	8
MINIDIALOGY	9
SLOVNÍ ZÁSoba	11
DIALOGY	15
GRAMATIKA	18
● A. Konjugace sloves	18
● Cvičení A	20
● B. Vid	22
● Cvičení B	23
● C. Pravopis – konsonanty	24
● Cvičení C	25
ČTENÍ – Jeden o koze...	27
POSLECH – Jazykový kurz pro každého	31
ZOPAKUJTE SI	34
● A. Místní a časové spojovací výrazy	34
● B. Akuzativ a genitiv	35
VÝSLOVNOST – Dlouhé a krátké vokály (a/á, e/é, i/ý, y/ý, u/ů/ú)	37
PSANÍ – Vypřavování	38
REÁLIE – Gymnázium OPEN GATE	39
LEKCE 2 – LIDSKÁ KOMUNIKACE	42
MINIDIALOGY	43
SLOVNÍ ZÁSoba	45
DIALOGY	49
GRAMATIKA	53
● A. Minulý čas	53
● Cvičení A	54
● B. Méně časté deklinační typy I.	57
● Cvičení B	60
● C. Pravopis – vyjmenovaná slova po B, L	62
● Cvičení C	63
ČTENÍ – Neverbální komunikace	64
POSLECH – Na infolince	68
ZOPAKUJTE SI	71
● A. Příčinné, důvodové a důsledkové spojovací výrazy	71
● B. Deklinace <i>skříň</i> a <i>místnost</i>	72
VÝSLOVNOST – Diftongy	74
PSANÍ – Reklamace	75
REÁLIE – L. Špaček: Velká kniha etikety	76

LEKCE 3 – KARIÉRA	82
MINIDIALOGY	83
SLOVNÍ ZÁSoba	85
DIALOGY	88
GRAMATIKA	92
● A. Imperativ	92
● Cvičení A	94
● B. Méně časté deklinační typy II.	96
● Cvičení B	99
● C. Pravopis – vyjmenovaná slova po M, P	100
● Cvičení C	101
ČTENÍ – Podnikatel	103
POSLECH – Soukromá podnikatelka	107
ZOPAKUJTE SI	111
● A. Kondicionál, podmínkové a účelové věty	111
● B. Shoda přísudku s podmětem	113
VÝSLOVNOST – Slovní přízvuk	114
PSANÍ – Žádost	115
REÁLIE – Chinaski: Vedoucí (písnička)	116
LEKCE 4 – MEZI NEBEM A ZEMÍ	122
MINIDIALOGY	123
SLOVNÍ ZÁSoba	125
DIALOGY	129
GRAMATIKA	135
● A. Adjektivní substantiva	135
● Cvičení A	135
● B. Slovesné předpony I	137
● Cvičení B	139
● C. Pravopis – vyjmenovaná slova po S, V, Z	142
● Cvičení C	143
ČTENÍ – Kartářka	145
POSLECH – Jste pověřiví?	151
ZOPAKUJTE SI	154
● A. Vztažné věty	154
● B. Adjektiva a adverbia	155
VÝSLOVNOST – t/ť	157
PSANÍ – Charakteristika	158
REÁLIE – O. Lipský: Ať žijí duchové (ukázka z filmu)	159
LEKCE 5 – KULTURA	162
MINIDIALOGY	163
SLOVNÍ ZÁSoba	165
DIALOGY	168

GRAMATIKA	172
● A. Deklinace <i>očí, uši, ruce, nohy, kolena, ramena, prsa</i> a deklinace <i>dva, oba</i>	172
● Cvičení A	173
● B. Slovesné předpony II	175
● Cvičení B	177
● C. Pravopis – psaní velkých a malých písmen	179
● Cvičení C	181
ČTENÍ – Zprávy z kultury	183
POSLECH – Interview v divadle	186
ZOPAKUJTE SI	188
● A. Deklinace <i>turista</i> a deklinace <i>soudce</i>	188
● B. Dativ a lokál	189
VÝSLOVNOST – d/d'	191
PSANÍ – Recenze	192
REÁLIE – Rusalka	193
POSTAVY PŘÍBĚHU	198
LEKCE 6 – ŽIJEME SPOLU	204
MINIDIALOGY	205
SLOVNÍ ZÁSOBA	208
DIALOGY	213
GRAMATIKA	218
● A. Deklinace cizích slov I	218
● Cvičení A	219
● B. Částice a citoslovce	221
● Cvičení B	221
● C. Deklinace <i>všichni, všechny, všechna</i>	224
● Cvičení C	224
● D. Pravopis – -mě-/-mně-	225
● Cvičení D	226
ČTENÍ – Manželství s cizincem	227
POSLECH – Soužití více generací	232
ZOPAKUJTE SI	234
● A. Komparace adjektiv	234
● B. Instrumentál	236
VÝSLOVNOST – n/ň	238
PSANÍ – Vypravování	239
REÁLIE – B. Sláma: Šťěstí (ukázka z filmu)	240
LEKCE 7 – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ŽIVOTNÍ STYL	246
MINIDIALOGY	247
SLOVNÍ ZÁSOBA	250
DIALOGY	254

GRAMATIKA	260
● A. Deklinace cizích slov II	260
● Cvičení A	261
● B. Jednočlenné věty	262
● Cvičení B	263
● C. Adverbia na otázku <i>kde, kam, kudy, odkud</i> a adverbia na <i>-o/-e (-ě)</i>	264
● Cvičení C	265
● D. Pravopis – psaní čárky ve větě	266
● Cvičení D	268
ČTENÍ – Stres	269
POSLECH – Na biofarmě	273
ZOPAKUJTE SI	278
● A. Komparace adverbii	278
● B. Číslovky (základní, řadové, násobné a datum)	279
VÝSLOVNOST – r/ř	282
PSANÍ – Referát	283
REÁLIE – W. Daněk: Stromy (písnička)	284
LEKCE 8 – POMÁHÁME SI	288
MINIDIALOGY	289
SLOVNÍ ZÁSoba	292
DIALOGY	295
GRAMATIKA	300
● A. Plurália tantum	300
● Cvičení A	301
● B. Deklinace číslovek I (souborové a druhové)	303
● Cvičení B	304
● C. Pravopis – s/z	305
● Cvičení C	306
ČTENÍ – Výcvik asistenčních psů	307
POSLECH – Dobročinný koncert	312
ZOPAKUJTE SI	315
● A. Objektové věty	315
● B. Deklinace posesivních adjektiv – singulár a plurál	316
VÝSLOVNOST – h/ch	319
PSANÍ – Žádost	320
REÁLIE – Výbor dobré vůle	321
LEKCE 9 – LIDOVÁ MOUDRA	326
MINIDIALOGY	327
SLOVNÍ ZÁSoba	330
DIALOGY	332
GRAMATIKA	338
● A. Slovosled	338

● Cvičení A	342
● B. Deklinace číslovek II (zlomky, desetinná čísla, procenta)	343
● Cvičení B	345
● C. Pravopis – nejčastější příslovečné spřežky	347
● Cvičení C	347
ČTENÍ – B. Němcová: Potrestaná pýcha	349
POSLECH – Babské rady	355
ZOPAKUJTE SI	357
● A. Pasivum	357
● B. Zájmena	359
VÝSLOVNOST – Asimilace	360
PSANÍ – Úvaha	361
REÁLIE – K. J. Erben: Svatební košile (ukázka z Kytice)	362
LEKCE 10 – KRIMINALITA	368
MINIDIALOGY	369
SLOVNÍ ZÁSoba	371
DIALOGY	375
GRAMATIKA	381
● A. Zájmena	381
● Cvičení A	383
● B. Jmenné tvary adjektiv	385
● Cvičení B	386
● C. Slovesná substantiva	386
● Cvičení C	387
● D. Deminutiva	388
● Cvičení D	389
ČTENÍ – Kriminální zprávy	391
POSLECH – Na přednášce	396
ZOPAKUJTE SI	400
● A. Připustkové věty	400
● B. Pravopis – opakování	401
VÝSLOVNOST – Intonace	403
PSANÍ – Stížnost	404
REÁLIE – V. Dezortová: Poctivý zloděj	405
KLÍČ A TRANSKRIPT	411

SEZNAM TERMÍNŮ, ZKRATEK A ZNAČEK POUŽÍVANÝCH V UČEBNICI

V učebnici a cvičebnici používáme následující termíny. U každého termínu je v závorce uvedeno jeho vysvětlení.

slovo (= lexikum)

věta

souvětí

přísudek (= predikát)

podmět (= subjekt)

objekt (= předmět)

synonymum (= slovo stejného významu)

antonymum (= slovo opačného významu)

alternace (= hlásková změna)

Výslovnost

konsonant (= souhláska)

vokál (= samohláska)

diftong (= dvojhláska)

slovní přízvuk (= akcent slova)

asimilace (= spodoba znělosti)

Zkratky

apod. (= a podobně)

atd. (= a tak dále)

např. (= například)

popř. (= popřípadě)

sg., singulár (= jednotné číslo)

pl., plurál (= množné číslo)

PČ, přítomný čas (= prézens)

BČ, budoucí čas (= futurum)

MČ, minulý čas (= préteritum)

Impf. (= imperfektivní = nedokonavé sloveso)

Pf. (=perfektivní = dokonavé sloveso)

os. (= osoba)

Mž (= mužský rod životný)

SEZNAM TERMÍNŮ, ZKRATEK A ZNAČEK

Mn (= mužský rod neživotný)

F (= ženský rod)

Neu (= střední rod)

N, nominativ (= 1. pád)

G, genitiv (= 2. pád)

D, dativ (= 3. pád)

A, akuzativ (= 4. pád)

V, vokativ (= 5. pád)

L, lokál (= 6. pád)

I, instrumentál (= 7. pád)

Slovní druh	Termíny k danému slovnímu druhu
substantivum (= podstatné jméno)	deklinace (= skloňování) skloňovat (= deklinovat) koncovka (= flektivní sufix) sufix (= přípona) maskulinum (= mužský rod) – životné (= animatum), neživotné (= inanimatum) femininum (= ženský rod) neutrum (= střední rod) nominativ (= 1. pád) genitiv (= 2. pád) dativ (= 3. pád) akuzativ (= 4. pád) vokativ (= 5. pád) lokál (= 6. pád) instrumentál (= 7. pád) sg., singulár (= jednotné číslo) pl., plurál (= množné číslo) deminutivum (= zdrobnělina) pluralium tantum (= pomnožné podstatné jméno)
adjektivum (= přídavné jméno)	tvrdá, měkká, posesivní (= přivlastňovací) komparace (= stupňování)

SEZNAM TERMÍNŮ, ZKRATEK A ZNAČEK

zájmeno (= pronomen)	osobní, posesivní (= přivlastňovací), reflexivní (= zvrtné), posesivní relativní (= přivlastňovací vztažné)
číslovka (= numeralia)	základní, řadové, neurčité, souborové, násobné
sloveso (= verbum)	konjugace (= časování) koncovka (= flektivní / finální sufix) předpona (= prefix) sufix (= přípona) infinitiv (= neurčitek) negace (= zápor) reflexivní (= zvrtné) sloveso osoba (= persona) číslo (= numerus) způsob (= modus) imperativ (= rozkazovací způsob) kondicionál (= podmiňovací způsob) oznamovací způsob (= indikativ) čas (= tempus) přítomný čas (PČ) (= prézens) budoucí čas (BČ) (= futurum) minulý čas (MČ) (= préteritum) participium L/LA/LO/LI/LY/LA (= přičestí minulé) přičestí trpné (= participium pasivní) rod (= genus) pasivum (= trpný slovesný rod) aktivum (= činný slovesný rod) vid (= aspekt) impf., imperfektivní (= nedokonavá) slovesa pf., perfektivní (= dokonavá) slovesa
adverbium (= příslovce)	komparace (= stupňování)
prepozice (= předložka)	
spojka (= konjunkce) a spojovací výrazy	
částice (= partikule)	
citoslovce (= interjekce)	

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milé studentky a milí studenti,

jsme rádi, že jste se rozhodli ve své práci využít naši publikaci rozšiřující řadu Češtiny pro cizince podle úrovně Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Doufáme, že se Vám s ní bude dobře pracovat a budete spokojeni. Možná Vám na začátku pomůžou při výuce/studiu následující slova.

Největším důvodem ke vzniku této knihy byla skutečnost, že se v různých typech kurzů s výstupní úrovní B2 podle SERR nacházeli studenti rozličných národností, kterým pokaždé vyhovoval jiný přístup, jiný materiál. Snažili jsme se proto vytvořit jednu knihu, z jejíž každé lekce bude učitel vybírat jen ty části vhodné pro tu či onu národnost. Tato kniha byla pretestována na skupině slovanských studentů, asijských rodilých mluvčích, národnostně heterogenní skupině a anglicky mluvících.

Koncepce celé knihy je volena s ohledem na potřebu moderního jazykového materiálu, tzn. materiálu s dostatečným zásobníkem konverzačních aktivit i zásobníkem cvičení zacílených na gramatické formy.

Při plánování koncepce lekcí autoři navázali na koncepci učebnice a cvičebnice Čeština pro cizince – úroveň B1 (dále CJB1), která je výsledkem dlouholeté pedagogické praxe a studia materiálů anglických, německých, polských a francouzských zaměřených na výuku mateřského jazyka jako jazyka cizího. V CJB1 byla stanovena vhodná míra aplikace prvků komunikativní metody pro češtinu jako cizí jazyk a do nácviku řečových dovedností byla zahrnuta příprava na testování. Tzn. i v této publikaci jsou v částech Dialogy, Čtení a Poslech používány otázky multiple-choice, dichotomické otázky a otázky s krátkou odpovědí.

Nyní uvedme pár poznámek ke koncepci jednotlivých lekcí (totožný systém jako CJB1). Každá lekce je složena z následujících částí:

1. část MINIDIALOGY (tento termín je zvolen, aby bylo jasné odlišení od 3. části DIALOGY; zde se student seznámí s tématem lekce, s konverzačními obraty, hovorovou češtinou a realizacemi jazykových funkcí)
2. část SLOVNÍ ZÁSoba
3. část DIALOGY (zde je na základě textu, ke kterému jsou vytvořeny i nahrávky, vystavěn most k výkladu gramatiky; v případě slabších skupin je tato část vhodná k průběžnému nácviku poslechu s porozuměním či čtení s porozuměním, jelikož jsou ke každému dialogu vytvořeny jak otázky k poslechu, tak ke čtení)
4. část GRAMATIKA (výklad gramatiky a náležitá cvičení)
5. část ČTENÍ (čtecí text s aktivitami a úlohami na nácvik čtení s porozuměním)
6. část POSLECH (poslechový text s aktivitami a úlohami na nácvik poslechu s porozuměním; transkripty textů jsou zařazeny do samostatné části na konec učebnice)
7. část ZOPAKUJTE SI (zde se opakuje základní gramatika úrovně B1, která je důkladněji procvičena a podrobněji vysvětlena v pracovním sešitě)
8. část VÝSLOVNOST
9. část PSANÍ
10. část REÁLIE (tato část má stejnou koncepci jako část ČTENÍ, obsahuje zajímavosti týkající se české kultury, jsou zde mimo jiné ukázky ze dvou českých filmů nebo se k procvičování a fixování lexika úrovně B2 využívají písničky...)

V první lekci, část Minidialogy, jsou konverzační obraty cíleně vytvořeny na úrovni B1. Je to z toho důvodu, že např. neslovanští studenti jsou zapsáni do kurzu úrovně B2 podle rozřazovacího testu, který mnohdy ověřuje jen znalosti z gramatiky. Komunikační dovednosti těchto studentů však dané úrovni neodpovídají, proto lekce 1 a 2 dávají učiteli dostatečné množství impulzů pro jednoduchou komunikaci, popř. pro rozmluvení dané skupiny. Pokud se naopak sejde skupina konverzačně silnější, je možné vynechat část Minidialogy a konverzaci se věnovat v rámci nácviku slovní zásoby, čtení, poslechu a reálií.

Pokud se zaměříme na klasické kurzy (tzn. nikoli např. na letní školy), je toto členění praktické pro slovanské a neslovanské skupiny studentů. Kurzy pro tyto skupiny mají většinou jinou náplň. Kurz se Slovany bude akcentovat cvičení na přesnost a nácvik gramatických struktur. Naopak cvičení na plynulost bude upřednostňovat učitel v neslovanské skupině nebo při letní škole, kam přijedou studenti na 1 měsíc v roce. Pro národnostně heterogenní skupiny (se Slovany i Neslovany) jsou zase speciálně tvořena gramatická cvičení, aby bylo možné poskytnout dostatek materiálu k samostudiu. Jedním ze základních cílů této učebnice je pokrýt požadavky všech zmíněných skupin.

Hodně úspěchů na cestě za dosahováním úrovně B2 podle SERR přejí autoři

M. Boccou Kestřánková

K. Hlínová

P. Pečený

D. Štěpánková

Poslouchejte, pak čtěte.

1

POSTAVY PŘÍBĚHU

Julie Hejnicová (34 let) je novinářka a pracuje v rádiu. Je svobodná a nezadaná. Miluje práci na plný plyn a každodenní stres ji motivuje k lepším výkonům. Přestože je stále v jednom kole, nikdy neztrácí dobrou náladu. Říká, že je to hlavně díky čokoládě, na které je doslova závislá. Napětí také uvolňuje při čtení románů nebo na hodinách jógy, které společně s Kryštofem navštěvuje dvakrát týdně. Se svým bývalým spolužákem si skvěle rozumí a tráví s ním hodně času. Ostatní si z nich dělají legraci, že se jednou stejně dají dohromady. Oni sice tvrdí, že jsou jen přátelé, ale kdo ví...

Kryštof Dvořák (34 let) je nadějný herec. Je svobodný a momentálně bez přítelkyně. Není to ten typ umělce, který jen vysedává v hospodě. Kvůli své profesi si udržuje dobrou fyzickou kondici, proto v každé volné chvíli cvičí – hraje fotbal, tenis, posiluje, ale nejvíc si užívá společné hodiny jógy s Julií. Kryštof je velmi společenský, vtipný a rád je středem pozornosti. Už v pubertě si zamiloval rockovou hudbu a tahle vášeň mu vydržela dodnes. Přátelé mu vyčítají, že hodně kouří, ale on se brání, že je to jeho jediná slabost. Nikdo přece není dokonalý.

František Makovička (59 let) je učitel a majitel jazykové školy a bývalý třídní Julie, Kryštofa a Markéty. Se svojí ženou vychoval tři děti. Je velmi veselý, přátelský a dobře se cítí ve společnosti mladých lidí. Říká, že mu dodávají energii. Jedinými sporty, které provozuje, jsou šachy a rybaření. Je také velkým milovníkem dobrého jídla a při zvláštních příležitostech si rád vychutná i doutník a skleničku kvalitního vína. Jeho žáci o něm říkají, že je to pohodář, který si vždycky uměl naplno užívat života.

POSTAVY PŘÍBĚHU

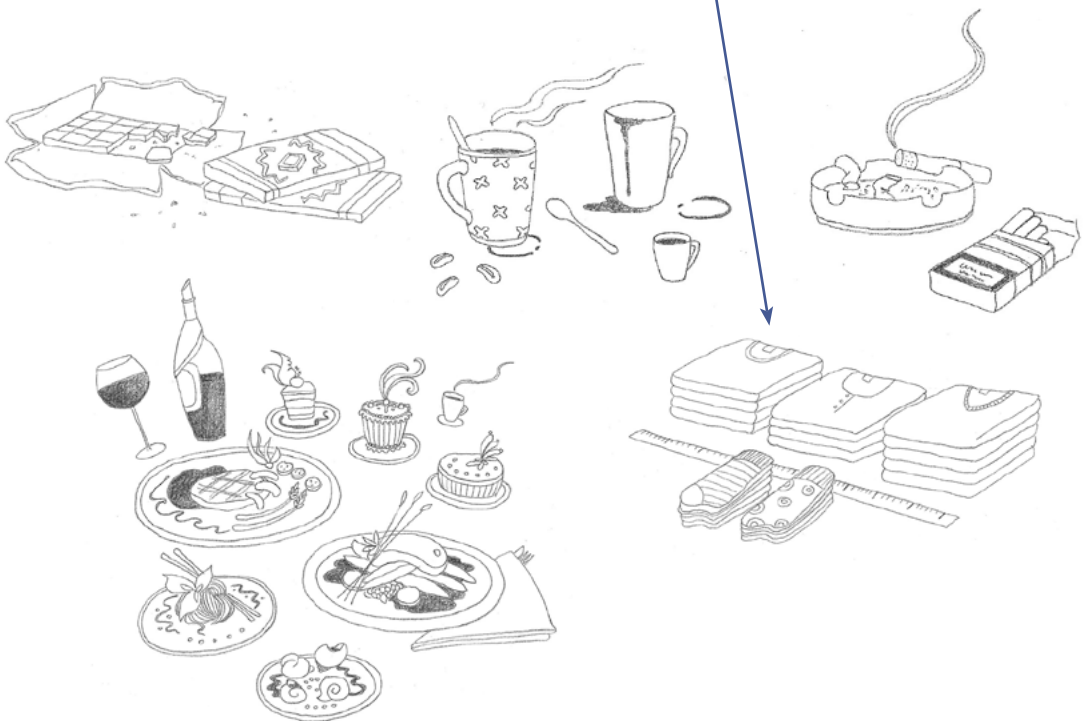
Jiří Klimeš (41 let) pracuje v oblasti informačních technologií, tedy jako tzv. IT specialista. Před pěti lety se oženil s Markétou, se kterou se teď společně stará o jejich malou dcerku. Jiří je trochu uzavřený a málomluvný, ale má velký smysl pro humor. Často pracuje dlouho do noci, a proto vypije až osm hrnků kávy denně. Říká, že bez kofeinu by snad ani nevstal z postele. Když právě nesedí u počítače, je v přírodě a fotí, tak si nejlíp odpočine.

Markéta Klimešová (34 let) je psycholožka se soukromou praxí, v současnosti na mateřské dovolené. Se svým mužem Jiřím se seznámila v Irsku, kde byli oba na ročním jazykovém kurzu. Mají spolu devítiměsíční holčičku Klárku. Markéta zbožňuje plavání, teď jí však na sport moc času nezbyvá. Je totiž velmi cílevědomá, snaží se zvládat domácnost i své náročné povolání. Manžel o ní říká, že je puntičkářka, to znamená, že nemá klid, dokud není všechno kolem ní perfektní. Jiří je v tomto směru pravý opak – protiklady se prostě přitahují.

POSTAVY PŘÍBĚHU

1. a) Pracujte ve dvojicích. Popište obrázek.
b) Poslechněte si texty a ke každé postavě na obrázku napište její jméno a přiřadte k ní 1 zlovyk.

Markéta

POSTAVY PŘÍBĚHU

2. **Přečtěte si následující tvrzení. Pak si poslechněte text a vypracujte odpovědi. Označte, zda je tvrzení pravda (ANO), nebo není pravda (NE).**

Vzor: Julie je třicátnice.

- a) Julie není ze své práce nadšená.
- b) Julie se moc dobře cítí s Kryštofem.
- c) Kryštof tráví hodně času v hospodě.
- d) Kryštof kvůli své profesi kouří.
- e) Markéta pracovala v Irsku jako psycholožka.
- f) Markéta je velmi pořádná.
- g) Jiří a Markéta mají odlišné povahy.
- h) Jiří si nejlépe odpočine u kávy.
- i) Františkovi bude za rok šedesát.
- j) František je občasný kuřák.

ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE
ANO/NE

3. **Přečtěte si texty a doplňte podle nich vždy jedno slovo do textu.**

Julii je přes **a)**..... let, má ráda svou práci, čokoládu, a dokonce i **b)**....., který jí dodává energii. Odpočine si při **c)**..... nebo při sportu. Kryštof a Julie jsou velmi dobří **d)**..... už od dob studií na střední škole. Mají se moc rádi, a proto si někteří myslí, že by spolu mohli i **e)**.....

Jelikož je **Kryštof** umělec, není divu, že je stále **a)**..... a také na ženění nemá zatím ani pomyslení. Cítí se dobře ve **b)**....., kde je často středem pozornosti, protože je veselý a vtipný. Miluje **c)**..... – při hudbě si mimochodem vždycky alespoň jednu zapálí.

Přestože **Markéta** miluje plavání, nemůže se v současné době tomuto **a)**..... naplno věnovat. Nyní je **b)**....., kde se stará o malou Klárku. Péče o rodinu jí zabírá hodně **c)**....., ale přesto vedle mateřství a domácnosti zvládá i svou soukromou **d)**..... Markéta má ráda všechny věci v naprostém **e)**....., a tak od ničeho neodejde dřív, než je to hotové.

Jiří a **Markéta** jsou už pět let **a)**..... Mají spolu jedno dítě, malou holčičku Klárku. Jiří je moc dobrý **b)**....., protože se o ni výborně stará. Přestože moc **c)**..... a je spíš introvert, má smysl pro humor. Hodně pracuje, ale když má volno, jde rád do přírody, kde **d)**..... hory, stromy a někdy i zvířata. Říká, že je to nejlepší druh **e)**....., který zná.

František je v současné době **a)**..... jedné jazykové školy. Dříve býval **b)**..... – Julie, Kryštof a Markéta jsou jeho bývalí žáci. I když už je dávno neučí, schází se s nimi jednou za čas v oblíbené hospůdce. Z těchto setkání čerpá František tolik potřebnou **c)**..... pro život. Má rád dobré jídlo a pití, často mu přijde k chuti i **d)**..... Když má někdy volno, chytá **e)**.....

4. **a) Řekněte, co znamenají následující obraty.**

Miluje práci na plný plyn. Je stále v jednom kole. Je doslova závislá na čokoládě. Jednou se stejně dají dohromady. Tato vášeň mu vydržela dodnes. Protiklady se přitahují. Je to pohodář. Vždycky si uměl naplno užívat života.

b) Co znamená slovo vrstevník? Které postavy příběhu se mohou považovat za vrstevníky?

5. Diskutujte ve skupinách.

Jaký by měl být ideální učitel? Které předměty jste měl/a jako student/ka rád/a a proč? Které jste naopak nesnášel/a a proč? Který učitel/ka vás nejvíc ovlivnil/a a co na něm/ní bylo tak výjimečného? Jaký byl podle vás František učitel? Svůj názor zdůvodněte.

6. Pracujte ve dvojicích.

- a) **Vyberte si jednu postavu a popište ji. Spolužák vás bude podle textu kontrolovat. Své role si pak vyměňte.**
- b) **Představte se spolužákovi v roli jedné z postav. Uvedte základní informace podle textu a pak řekněte „své“ plány do budoucna.**

LEKCE 1

STUDIUM JAZYKŮ

MINIDIALOGY

2–5

Minidialog 1

A: Sss. Sss.

B: Co je?

A: Kde čteme?

B: Cože?

A: Ztratil jsem se. Ukaž mi, kde čteme.

B: Tady a dávej pozor.

Minidialog 2

A: Mně to neleze do hlavy.

B: Musíš si to doma opakovat až do zblbnutí.

A: A co si myslíš, že asi tak dělám?

B: Ne, ne, ne. Kdyby ses to fakt učila, tak...

A: Tak co?

B: Tak by ti přece v té hlavě něco zůstalo, ne?

A: Ne, mně prostě ne.

B: Tomu nevěřím.

A: Přísahám. Drtím se to pořád dokola.

B: Hm, tak se asi moc nesoustředíš.

A: Soustředím. Já prostě na ty jazyky nejsem.

Minidialog 3

A: Sss.

B: Nech mě.

A: Jaký „l“ se píše ve slově krize.

B: Měkký.

C: Pánové, tohle je samostatná práce.

A: Díky. Pardon.

Minidialog 4

A: Jak se to píše?

B: Takhle.

A: Proboha. To se nedá ani opsat, natož vyslovit.

B: Prosím vás, klid. Všechno je jen otázka cviku. Za pár lekcí to pro vás bude hračka.

A: Zatím to teda moc jednoduše nevypadá.

B: Ve skutečnosti je to ale velmi jednoduché. Nehleďte v tom vědu.

1. a) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázek a popište ho.
 b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si z obrázku jednu dvojici lidí a vytvořte pro ni minidialog.
 c) Své minidialogy ve skupině prezentujte. Ostatní musejí poznat, ke které dvojici z obrázku text patří.
2. Poslouchejte minidialogy.
 - a) Přiřadte minidialogy k částem obrázku.
 - b) Řekněte, jaké je hlavní téma minidialogů.
 - c) Poslouchejte texty ještě jednou a ke každému přiřadte jeden titulek. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat.

OPISOVÁNÍ

ZTRACENÁ KNIHA

Každý začátek je těžký

GRAMATICKÁ CHYBA

JÁ NA TO NEMÁM

Kde jsme?

3. Přečtěte si minidialogy a řekněte, co znamenají následující obraty.

Mně to neleze do hlavy. Musíš si to doma stále opakovat až do zblbnutí. Drtím se to pořád dokola. Všechno je otázka cviku. Za pár lekcí to pro vás bude hračka. Nehleďte v tom vědu.

4. Řekněte podtržené obraty jinak.

Kdyby ses to fakt učila, tak...

Já prostě na ty jazyky nejsem.

Hm, tak se asi nesoustředíš.

Proboha.

To se nedá ani opsat, natož vyslovit.

5. Nahradte nespisovné obraty spisovnými (minidialog č. 2).

Jaký „í“ se píše ve slově krize. Měkký.

6. a) Pracujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Učíte se češtinu rád/a a často? S kým jste poprvé mluvil/a česky? Když jste chodil/a do školy ve své zemi, které jazyky jste se učil/a? Byl/a jste dobrý/á student/ka? Chtěl/a byste se zase vrátit do školy? Myslíte si, že je těžké být učitelem cizího jazyka?

- b) Své odpovědi pak ve skupině porovnejte.

SLOVNÍ ZÁSoba: STUDIUM JAZYKŮ

- jazykový kurz: individuální, firemní, intenzivní, jedno-, dvou-, tří-, čtyřtýdenní..., semestrální, celoroční, večerní, přípravný kurz k maturitě, letní škola, studijní pobyt
- vzdělávací agentura, nabídka kurzů, pomaturitní studium, (interaktivní, individuální, skupinová...) výuka, program výuky
- metoda, e-learning, multimediální výuka, skupinová/individuální výuka
- vstupní test, složit zkoušku, (závěrečná, certifikovaná) zkouška, přípravný kurz k mezinárodním zkouškám
- rodilý/á mluvčí, lektor/ka, samouk, začátečník/začátečnice, falešný začátečník/falešná začátečnice, mírně pokročilý/á, pokročilý/á, být na jazykové úrovni A1, A2, B1, B2, C1, C2
- jazykové cíle, komunikační schopnosti, zlepšit se v něčem / zhoršit se v něčem, zlepšit si / zhoršit si češtinu
- nedorozumění, hrubá chyba, mateřština, rodný jazyk

1. a) Doplňte informace o sobě.

Jak dlouho se učíte češtinu?

Proč se učíte češtinu?

Co je pro vás na češtině nejtěžší?

Které české slovo je pro vás nejhezčí?

Které slovo vám dělá problémy vyslovit?

b) Pracujte ve skupinách. Zjistěte informace o spolužácích. Odpovědi pak ve skupině porovnejte.

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2	Spolužák 3
Jak se jmenuje?			
Jak dlouho se učí češtinu?			
Proč se učí češtinu?			
Co je pro něj/ni na češtině nejtěžší?			
Které české slovo je pro něj/ni nejhezčí?			
Které slovo mu/jí dělá problémy vyslovit?			

2. a) Diskutujte ve dvojicích. Svě odpovědi zdůvodněte.

Které jazyky jsou dnes ve vaší zemi populární? Jakou roli hraje ve vaší zemi výuka cizích jazyků? Podporuje váš stát výuku cizích jazyků? Který jazyk se učí nejvíce? Vyskytují se ve vaší mateřštině nová slova převzatá z cizích jazyků? Vadí vám cizí slova ve vaší mateřštině? Měl by stát něco dělat proti slovům převzatým z cizích jazyků? Který jazyk bude podle vás ve světě dominantní za 20 let? Znáte některá anglická slova nebo anglicizmy, které se vyskytují v češtině? Uveďte příklady.

b) Diskutujte ve skupinách. Souhlasíte s následujícím výrokem? Svě odpovědi zdůvodněte.

Angličtina je a bude ve všech evropských zemích prvním cizím jazykem.

3. a) Pracujte podle vzoru. Přiřadte číselné hodnocení ke slovnímu.

ČÍSELNÉ HODNOCENÍ	ZNÁMKY	SLOVNÍ HODNOCENÍ
1		nedostatečně
2		výborně
3		velmi dobře
4		dostatečně
5		dobře

b) Diskutujte ve dvojicích.

Ze kterých předmětů jste měl/a dobré známky a ze kterých horší/špatné? Které státy mají jiný systém známkování? Která známka je v těchto státech nejlepší a která nejhorší?

c) Pracujte podle vzoru. Použijte výrazy ze cvičení 3 a) v jiném kontextu.

výborně, nedostatečně, velmi dobře, dostatečně, dobře

Vzor: Pojišťovna bohužel ...nedostatečně... informovala své klienty.

4. a) Pracujte podle vzoru.

individuální	chyba
hrubá	v gramatice
složit	mluvčí
zhoršit se	výuka
rodný	jazyk
rodilý	zkoušku

b) Utvořte věty se slovy ve cvičení 4 a).

5. Pracujte ve skupinách.**a) Řekněte a pak napište, proč se lidé učí cizí jazyky a proč se je jiní lidé učit odmítají.**

Někteří se učí cizí jazyky, protože...

.....

.....

.....

Někteří se neučí cizí jazyky, protože...

.....

.....

.....

b) Porovnejte své odpovědi.**c) Slova z nabídky doplňte do vět.**

nedorozumění, přípravného kurzu, letní školu, e-learning, falešných začátečníků, certifikovanou zkoušku, zlepšit si

Výrok 1 – Lukáš

Každé studium je pro mě výzva. Když mi šéf v nové práci řekl, že musím mít z angličtiny úroveň B2, hned jsem si zjistil, co potřebuju na ...*certifikovanou zkoušku*... Říkal jsem si, že když bude termín až na jaře, tak bych zatím mohl chodit do

Výrok 2 – Mirek

Do kurzu prostě chodit nemůžu. V týdnu si na to nenajdu ani jednu čas. Můžu se učit asi tak hodinu denně u počítače, mohl by mi proto vyhovovat Ale ještě uvidíme, jestli do toho půjdu.

Výrok 3 – Jana

S cizími jazyky mám spojený stres od začátku až do konce. Nejprve jsem se potila ve škole a pak v praxi. Stačilo se jednou splést a hned došlo k, které se pak sice většinou vysvětlilo, ale pak ten smích a obličeje ostatních. Prostě nejsem nikdy ve své kůži, když nemůžu mluvit svým rodným jazykem.

Výrok 4 – Irena

V Praze nebudu chodit do žádného jazykového kurzu, protože česky se už bez problému domluví. Jasně, že chci češtinu, ale myslím, že to tak nějak přijde samo. Prostě budu chodit do kavárny a mluvit s kamarády.

Výrok 5 – Michala

Dovolená u moře? Fuj. Místo toho si stokrát radši zaplatím nějaké měsíční studium v zahraničí. Každý rok jiná země. Přihlásím se vždycky na nějakou, kde chodím do začátečníků. To není jenom o tom, že se naučím základy další řeči, ale poznám také novou kulturu. Klidně se divte, ale pro mě je to větší relax, než sebou plácnout u moře.

Výrok 6 – Jaroslav

Jazyky mi nikdy nešly. Ve škole mě to k smrti nudilo. Je teda jasné, že jsem nevydržel ani u jazyků. Vždycky po nějaké době si řeknu, že bych se měl domluvit alespoň jednou cizí řečí, a tak se vrátím k němčině. Teď začínám už asi po páté. Víím, že mě jako obvykle dají do a mě to zase po 3 měsících přestane bavit. No, jak bych to jen řekl... Prostě všude dobře, doma nejlip, tak proč ztrácet čas nad učebnicemi!?

d) Se kterým výrokem souhlasíte a se kterým naopak nesouhlasíte? Své odpovědi zdůvodněte.

6. Pracujte ve dvojicích.**a) Vysvětlete následující výroky.**

Řeč je sama duše a kultura národa. (K. Čapek)

Dej pozor, aby jazyk nepředběhl myšlenku. (Cheilón ze Sparty)

Cizí jazyk nám nenabízí pouze jiná slova, ale jiný svět. (Jan Vrba)

b) Vyberte si jeden z výroků. Řekněte, který jste si vybral/a a proč.**7. Řekněte a pak napište odpověď na následující otázku. Napište maximálně 50 slov.**

Co pro vás znamená výuka cizích jazyků?

DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu A. Poslechněte si dialog A, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG A: E-learning? Ne, díky

6

Markéta: Jirko, postaráš se ve čtvrtek navečer o malou?

Jiří: Proč? Ty nebudeš doma?

M: Když to půjde, ráda bych se podívala na jednu hodinu španělštiny.

J: Prosím tě, co tě to napadlo?

M: Bývalý kolega se zmiňoval, že chodí do jednoho kurzu ve Františkově *jazykovce*. Prý tam učí bezvadný lektor. Myslíš, že je to hloupý nápad?

J: No, už teď ani jeden nevíme, kam dřív skočit. Nechtěla bys vyzkoušet třeba e-learning?

M: Kurzy přes internet? Vždyť víš, že tomu moc nevěřím a technice se raději vyhýbám.

J: Nic na tom není. Až bude Klárka spát, sedneš si doma k počítači, zapišeš se do kurzu a můžeš hned začít studovat.

M: Studovat sama? To bych asi umřela nudou. A navíc bych se vůbec nenaučila mluvit.

J: Ach jo, tak dobře, já Klárku pohlídlám. Ale nezapomeň si s sebou vyt mobil.

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a odpovězte.

- a) Jaký plán má Markéta na čtvrtek?
- b) Co si o jejím plánu myslí Jiří?

2. Řekněte, jaký je rozdíl mezi variantami *jazykovka* a *jazyková škola*.

3. Řekněte, co znamenají následující obraty.

Bývalý kolega se zmiňoval,... Prý tam učí bezvadný lektor. No, už teď nevíme, kam dřív skočit. Nechtěla bys vyzkoušet třeba e-learning? Vždyť víš, že tomu moc nevěřím.

4. Přečtěte si dialog a odpovězte.

- a) O co Markéta požádala Jiřího?
- b) Jak se Markéta dozvěděla o kurzu španělštiny?
- c) Proč Jiří doporučuje Markétě e-learning?
- d) Jaký názor má Markéta na kurzy přes internet?

5. K podtrženým slovesům v dialogu napište infinitivy.

1 DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu B. Poslechněte si dialog B, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG B: Na kurzu

- 7 Kolega Markéty: Tak co, Markéto, jak se ti líbila první hodina?
Markéta: Jsem fakt nadšená! Ani chvíli jsem se nenudila.
K: Já taky ne! Vypadá to tady úplně jinak než na střední.
M: Jsem ráda, že jsi mě přemluvil, abych sem zašla. Vyhovuje mi ta malá skupina, je to super.
K: Jo, díky tomu se nám lektor může pořad věnovat. A taky je fajn, že je to rodilý mluvčí.
M: No, hlavně že nás nenutí vyplňovat hromadu zbytečných cvičení! Člověk má pocit, jako bychom pořad jen diskutovali.
K: Ale přitom jsme se dozvěděli tolik zajímavých věcí.
M: Souhlasím, až budu mluvit s ředitelem, musím toho našeho lektora pochválit.
K: Cože, ty chceš jít s tímhle přímo za ředitelem?
M: Proč ne, je to můj bývalý třídní a se spolužáky ho vidíme celkem často.

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a odpovězte.

- Byla Markéta s výukou spokojená?
- Co se líbilo kolegovi?
- S kým bude Markéta mluvit o lektorovi?

2. Přečtete si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.

Markéta je po první hodině kurzu **a)** Oceňuje, že se lektor všem pořad **b)** Markétin kolega je rád, že se nemusí zabývat **c)** z gramatiky. Oba se shodují, že i když hodně diskutovali, **d)** se... spoustu nových informací. Až bude Markéta mluvit s **e)**, určitě lektora **f)** Ředitel jazykové školy byl totiž její třídní učitel a ona ...se... s ním **g)** docela často.

3. Řekněte, co znamenají následující obraty.

Jsem fakt nadšená! Vidí! Hlavně že nás nenutí vyplňovat hromadu zbytečných cvičení! Ale přitom jsme se dozvěděli tolik nových věcí.

4. a) Podtrhněte v dialogu všechna slovesa (včetně infinitivu).

b) Určete u sloves vid.

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu C. Poslechněte si dialog C, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG C: V kavárně

Kryštof: Jé, pane učiteli, kde se tu berete? Jdete na šachy?

František: Dneska ne, Kryštofe. Přišel jsem jen tak na kus řeči. Doufal jsem, že tu potkám nějakou známou tvář, a koukám, že jsem se nemýlil.

K: Mám radost, že vás _ _ _ _ . Zrovna včera jsme na vás s Markétou vzpomínali. Víte, že teď chodí na jeden kurz do vaší *jazykovky*?

F: To jsou ale _ _ _ _ _!

K: No vážně, nalákal ji tam její bývalý kolega.

F: Nepovídej, ani se neozvala, abych jí zařídil slevu...

K: Jo, jo, _ _ _ _ _ ji vždycky bavily. Zato já jsem na ně úplný **ý** dřevo, naštěstí se všude _ _ _ _ _ rukama nohama.

F: Každý má holt talent na něco jiného...

8

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a doplňte vynechaná místa v textu.

2. Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.

Vzor 1: ☐ V dialogu mluví Kryštof a Jiří.

Vzor 2: ☒ V dialogu mluví Kryštof a František.

a) ☐ František a Kryštof měli v kavárně domluvené setkání.

b) ☐ Kryštof se včera setkal s Markétou.

c) ☐ František věděl, že Markéta navštěvuje kurz v jeho jazykové škole.

d) ☐ František nabídl Markétě slevu na jazykový kurz.

e) ☐ Kryštof nemá na jazyky žádný talent.

3. Řekněte, co znamenají následující obraty.

Jé, pane učiteli, kde se tu berete? Přišel jsem jen tak na kus řeči. Zato já jsem na ně úplný **ý** dřevo. Každý má holt talent na něco jiného...

4. Nahradte nespisovný obrat spisovným.

Zato já jsem na ně úplný **ý** dřevo,... –

5. a) Podtrhněte v dialogu všechna slova, kde je neutrální konsonant + I/Í nebo Y/Ý.

b) Zamyslete se nad tím, proč se v podtržených slovech píše I/Í nebo Y/Ý.

GRAMATIKA

A. KONJUGACE SLOVES

I. PŘÍTOMNÝ ČAS (PČ)

-AT, -ÁT		-IT, -ĚT, -ET		-OVAT	
dělám	děláme	mluvím	mluvíme	studuju/-i	studujeme
děláš	děláte	mluvíš	mluvíte	studuješ	studujete
dělá	dělají	mluví	mluví	studuje	studujou/-í

PSÁT*

píšu	píšeme
píšeš	píšete
píše	píší

* nepravdivá konjugace

POZOR!

- některá slovesa II. skupiny (-IT, -ĚT, -ET) mají ve 3. os. pl. dva tvary, např. rozumí – rozumějí, umí – umějí, bydlí – bydlejí (frekvencovanější je krátká forma slovesa)
- mít konjugujeme jako *dělat* (mám, máš, má...)
- spát konjugujeme jako *mluvit* (spím, spíš, spí...)

II. BUDOUCÍ ČAS (BČ)

IMPERFEKTIVNÍ SLOVESA		PERFEKTIVNÍ SLOVESA	
budu dělat	budeme dělat	udělám*	uděláme
budeš dělat	budete dělat	uděláš	uděláte
bude dělat	budou dělat	udělá	udělají

* poprosím, zopakuju, zahraju...

POZOR!

- druhá pozice *se* u reflexivních sloves: budu *se* dívat, budeš *se* dívat...

SLOVESA POHYBU – BUDOUCÍ ČAS

- BČ sloves pohybu tvoříme pomocí prefixu *po-/pů-*
- konjugace je stejná jako u přítomného času

půjdu	půjdeme
půjdeš	půjdete
půjde	půjdou

pojedu	pojedeme
pojedeš	pojedete
pojede	pojedu

Prefix po- mají:

letět (poletím)	nést (ponesu)
vést (povedu)	vézt (povezu)
běžet (poběžím)	

POZOR! „NEPRAVIDELNÁ SLOVESA“

bát se (bojím se)	stát (stojím)
chtít (chci)	vědět (vím)*
jíst (jím)*	

* jíst – **oni jedí** (dojedí, najedí se, snědí...), vědět – **oni vědí** (dovědí se, odpovědí, povědí...)

Jako **PSÁT** konjugujeme tato imperfektivní a perfektivní slovesa (= přítomná koncovka):

bít (biju)	nalézt (naleznu)	skákat (skáču)
brát (beru)	nést (nesu)	smát se (směju se)
česat se (češu se)	obout se (obuju se)	ukázat (ukážu)
dostat (dostanu)	péct (peču)	umřít (umřu)
hrát si/hrát (hrají si/hraju)	pít (piju)	utéct (uteču)
chápat (chápu)	plakat (pláču)	vést (vedu)
kousat (koušu)	plavat (plavu)	vézt (vezu)
krást (kradu)	poslat (pošlu)	vzít (vezmu)
kvést (3. os. sg. kvete)	prát (peru)	zout se (zuju se)
lhát (lžu)	přát si (přeju si)	zůstat (zůstanu)
mocet (mohu/můžu)	růst (rostu)	zvát (zvu)
mýt (myju)	říct (řeknu)	žít (žiju)

Imperfektivní a perfektivní **SLOVESA S INFINITIVNÍM SUFIXEM -nout/-jmout** mají přítomné koncovky **-u, -eš, -e, -eme, -ete, -ou**:

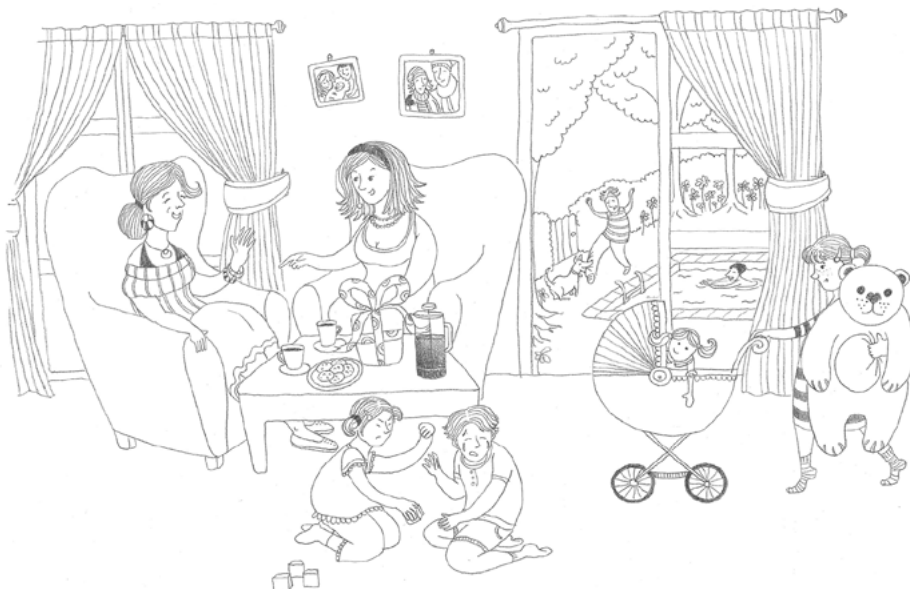
-NOUT		-JMOUT
dotknout se (dotknu se)	spolehnout se (spolehnu se)	obejmout (obejmu)
lehnout si (lehnu si)	stihnout (stihnu)	pronajmout si (pronajmu si)
nabídnout (nabídnu)	tisknout (tisknu)	přijmout (přijmu)
navrhnout (navrhnu)	vládnout (vládnou)	
obléknout si/se (obléknu si/se)	všimnout si (všimnu si)	
odmítnout (odmítnu)	vypnout (vypnu)	
odpočinout si (odpočinu si)	zamknout (zamknu)	
připomenout (připomenu)	zapnout (zapnu)	
prohlédnout si (prohlédnu si)	zapomenout (zapomenu)	
rozhodnout se (rozhodnu se)	zhasnout (zhasnu)	
sednout si (sednu si)	zvyknout si (zvyknu si)	

CVIČENÍ A

1. Pracujte ve dvojicích.

a) Popište obrázek.

Vzor: Na obrázku jsou dvě ženy. Jedna se jmenuje Lucie a druhá Dana. Dana přišla na návštěvu k Lucce. Sedí v pokoji...

b) Řekněte a pak napište 10 vět podle obrázku. V každé větě použijte jedno z následujících sloves.

dostat, hrát si, brát, plakat, nést, vézt, růst, kvést, plavat, kousat

c) Ke každé postavě na obrázku napište, co říká.

d) Řekněte, o čem ženy na obrázku mluví. Dialogy pak ve skupině porovnejte.

2. Pracujte podle vzoru. Doplňte přítomné koncovky.

Markéta: Jirko, (vzor) ...můžeš... (*mocht*) sem prosím tě jít?

Jiří: Jasně. Už a) (*jít*). Co je?

M: Vezmi si na chvíli Klárku, b) (*potřebovat*) si zavolat.

J: Ach, jo. Zrovna teď? Právě c) (*psát*) něco do práce.
d) (*nemocht si zavolat*) později?

M: e) (*já - hrát si*) tady s ní už od oběda a ten telefon dost spěchá.

J: (*na Klárku*) Tak pojď sem, holčičko moje. f) (*sednout si*) tady spolu na koberec a g) (*postavit*) hrad.

M: Díky. Za chvíli jsem zpátky, zase h) (*vzít si*) Klárku a ty můžeš pokračovat v práci. (*za chvíli*) Já i) z toho asi (*zbláznit se*).

J: Co se stalo?

M: Nemám číslo.

J: Jak to?

M: Vždycky j) (*zapomenout si uložit*) telefonní číslo.

J: To snad nějak v tom telefonu k) (*najít*). Podívej se do volaných čísel.

M: Jo. Moment. Nějak mi to l) (*blbnout*).

J: Dej mi ten telefon, než to m) (*rozbit*).

M: Ježkovy zraky, snad všichni v republice n) (*vědět*), jak se ovládá mobil. Jenom já ne!

3. Pracujte podle vzoru. Doplňte přítomné koncovky.

Vzor: ...Chcete studovat... (*vy - chtít studovat*) i v létě?

Léto s češtinou

Jazyková škola Makovička organizuje 15. ročník letního kurzu češtiny, který a) (*jmenovat se*) ČEŠTINA NA ÚROVNI. Tyto kurzy b) (*my - připravovat*) podle zájmu účastníků. V minulých letech se naši studenti zajímali hlavně o české realie. V rámci kurzu vám c) (*my - nabídnout*) intenzivní výuku češtiny a odpolední i večerní kulturní program. Dále d) (*my - pořídat*) výlety po České republice. e) (*my - ukázat*) vám zajímavé a významné památky v Praze a okolí. f) (*vy - setkat se*) se zajímavými osobnostmi současného českého kulturního života. Jazyková škola Makovička g) (*nacházet se*) blízko centra a je velmi dobře dostupná městskou hromadnou dopravou. Pokud h) (*vy - rozhodnout se*) pro náš kurz, najdete si naše webové stránky www.jaz.skol.cz/makovicka/cestina, kde i) (*vy - nalézt*) nabídku termínů a všechny potřebné informace.

Těšíme se na Vás,
František Makovička
ředitel školy

B. VID

PERFEKTIVNÍ A IMPERFEKTIVNÍ SLOVESA

PERFEKTIVNÍ SLOVESA	AKCE + KONEC (děj byl/bude dokončen) → výsledek děje např. přečíst, napsat...
	AKCE = KONEC (= jednorázová slovesa) např. vstát, usnout...
IMPERFEKTIVNÍ SLOVESA	AKCE (děj není/nebyl/nebude dokončen) → důraz na děj , např. číst, psát...
	„opakovací slovesa“ = opakování děje, pravidelnost akce např. chodívat, dělávat, jezdit, nosívat...

POZOR!

PERFEKTIVNÍ SLOVESA	nemá PČ (např. udělám, zúčastním se, vypiju... – to je BČ)
IMPERFEKTIVNÍ SLOVESA	má PČ (např. dělám, účastním se, piju... – to je PČ)

● Formální rozdíl perfektivních a imperfektivních sloves

prefix + sloveso	
a) přidání prefixu k imperfektivnímu slovesu	na- (kreslit – nakreslit)
	o- (barvit – obarvit)
	od- (lišit se – odlišit se)
	po- (blahopřát – poblahopřát)
	pře- (stěhovat se – přestěhovat se)
	při- (blížit se – přiblížit se)
	roz- (dělit – rozdělit)
	s- (končit – skončit)
	u- (vařit – uvařit)
	vy- (čistit – vyčistit)
	z(e)- (opakovat – zopakovat)
	za- (telefonovat – zatelefonovat)
b) nepravidelné vidy	brát – vzít
c) jen imperfektivní slovesa	být, vědět, muset, smět, moci, chtít, umět, znát, zdát se, chybět, sedět, bydlet, viset, stát, obdivovat... + slovesa pohybu
d) jen perfektivní slovesa	onemocnět, dočkat se, nachladit se, nastydnout...
e) perfektivní i imperfektivní slovesa	absolvovat, izolovat...

f) změna slovesného sufixu	IMPERFEKTIVNÍ SLOVESO	PERFEKTIVNÍ SLOVESO
	-OVAT: kupovat, slibovat, nastupovat, rozdělovat, navštěvovat, dovolovat...	-IT: koupit, slíbit, nastoupit, rozdělit, navštívit, dovolit...
	-ET: uklízet, opouštět, ztrácet, házet, probouzet se, vracet...	-IT: uklidit, opustit, ztratit, hodit, probudit se, vrátit...
	-AT: povídat, odpovídat...	-ĚT: povědět, odpovědět...
	-AT: zavírat, utírat, začínat...	-ÍT: zavřít, utřít, začít...
	-AT: sedat, lehat, odpočívat...	-NOUT: sednout, lehnout, odpočinout si...
	-AT: pomáhat, říkat, oblékat...	-T(-CI*): pomoci, říci, obléci...
	-ÁVAT: prodávat, odevzdávat, dávat, vstávat...	-AT/ÁT: prodat, odevzdat, dát, vstát...
	-ÍVAT: dožívat, používat...	-IT/ÍT: dožít, použít...

* stará forma slovesa (např. pomoci, říci, obléci)

POZOR!

začít/začínat, přestat/přestávat + infinitiv imperfektivního slovesa

Začíná svítit slunce. Začal studovat češtinu.
Přestává pršet. Přestala pít kávu.

CVIČNÍ B

1. a) Pracujte podle vzoru.

Imperfektivní sloveso	Perfektivní sloveso	Imperfektivní sloveso	Perfektivní sloveso
(vzor) ...vzpomínat...	vzpomenout	odevzdávat	
ztrácet			slíbit
	vzít		utřít
chybět		blahopřát	

b) Tvořte věty. Použijte všechna slovesa z tabulky.

Vzor: ...Často vzpomínám na tvá slova...

...V tuto chvíli si opravdu nemůžu vzpomenout...

2. a) Pracujte podle vzoru. Použijte přítomné koncovky.

Vzor: František ...mluví... (mluvit/promluvit) se svou manželkou Věrou.

manželka Věra: Františku, co **a)** (ty - dělat/udělat) celé odpoledne?

Nechceš se mnou za hodinu **b)** (navštěvovat/navštívit) Boženku Stehlíkovou?

František: Ale Věro, vždyť víš, že každý čtvrtek **c)** (já - hrát/zahrát si) šachy v kavárně.

- V:** Myslím, že jednou to bez šachů **d)** (*přežívat/přežít*). Víš, že tě Boženka **e)** (*nevidět/neuvidět*) tak často?
Pořád **f)** (*ptát se/zeptat se*), jak se ti daří.
- F:** No dobře, dobře. Ale slib mi, že tam **g)** (*nezůstávat/nezůstat*) až do večera jako minule.
- V:** Opravdu nevím, dokdy **h)** (*vracet se/vrátit se*). Znáš přeci Boženku?!
- F:** No právě, najednou **i)** (*rozpovídat se/rozpovídat se*) a pak u ní často **j)** (*sedět/sednout si*) až do tmy.

b) Přečtete si dialog ještě jednou. Všimněte si, které časové výrazy se často používají s imperfektivními a které s perfektivními slovesy.

imperfektivní	perfektivní
(vzor) ...cele odpovědně...	

3. Najděte a opravte chyby v textu. Pozor, některé věty mohou být správně.

...nesnědla...

Vzor: Neměla hlad, proto ~~ne~~jedla celou snídani.

Když chodila Julie včera do rádia, potkávala kolegyni, která právě běžela ven z budovy. Protože vypadala velmi nešťastně, chtěla Julie zjišťovat, jestli jí někdo něco zlého nedělal. Proto zavolala její jméno. Ona se zastavovala, otočila se a přišla k ní. Naštěstí se ukázalo, že je vše v pořádku, že kolegyně jen doma nechávala materiály na důležitou schůzku. Minulou noc ty materiály dodělala až v půlnoci, takže byla ráno unavená a zapomínala na ně. Julie jí poradila, že jestli chce stihnout začátek porady, je lepší brát si taxíka. Kolegyně ji poslouchala, dokumenty si vyzvedla a přijížděla do kanceláře včas. Šéfredaktor dostával potřebné informace a ona si udržela své skvělé pracovní místo. Všechno tedy nakonec dobře dopadlo.

C. PRAVOPIS – KONSONANTY

I. SYSTÉM

tvrdé	h, ch, k, r, d, t, n
měkké	ž, š, č, ř, c, j, d', t', ň
neutrální	b, f, l, m, p, s, v, z

II. I/Í × Y/Ý

TYP KONSONANTU	I/Í nebo Y/Ý	PŘÍKLAD	POZOR!
tvrdý	y/ý	pochybovat, ryba, levný	cizí slova (historie, kino, diktát...)
měkký	i/í	život, široký, čistý, číslo, řídký, říct, jídlo, cítit	1) Ď + i/í = di/dí (dítě...) Ť + i/í = ti/tí (ticho...) Ň + i/í = ni/ní (nikdo...) 2) cizí slova (cyklus...)
neutrální	i/í, y/ý	milý, mýt, síla, syn	1) na konci slova podle gramatiky (drží kluk, drží kluci...) 2) uvnitř slova většinou i/í (líbat...) 3) výjimky jsou tzv. vyjmenovaná slova (být, syn, mýt, vysoký, vy-...)

- psaní i/í – y/ý může změnit i **význam slova**, např. mýt – mít: Maminka chce mýt okna. Jan chce mít bílá okna.

CVIČENÍ C

1. Pracujte podle vzoru. Řešení si zkontrolujte podle dialogu B.

Vzor: Markéta **mluv** ..í.. se svým bývalým kolegou.

Kolega Markéty: Tak co, Markéto, jak se ti líbila první hodina?

Markéta: Jsem fakt nadšená! Ani na chv...li jsem se nenuď...la.

K: Vidí? Vypadá to tad... úplně j...nak než na střední.

M: Jsem ráda, že jsi mě přemluv...l, ab...ch sem zašla. V...hovuje mi ta malá skup...na, je to super.

K: Jo, d...ky tomu se nám lektor může pořád věnovat. A taky je fajn, že je to rodil... mluvčí.

M: No, hlavně že nás nenutí v...plňovat hromadu zb...tečných cv...čení! Člověk má poc...t, jako b...chom pořád jen diskutovali.

K: Ale přitom jsme se dozvěděli tol...k zajímav...ch věc...

M: Souhlas...m, až budu mluv...t s ředitelem, mus...m toho našeho lektora pochvál...t.

K: Cože, ty chceš j...t s tímhle př...mo za ředitelem?

M: Proč ne, je to můj b...valý třídní a se spolužáky ho v...díme celkem často.

2. Pracujte ve dvojicích. Tvořte věty podle vzoru.

Vzor: být × byt

...Už od malička chtěl být lékařem...

...Koupila si nový byt 3+1 v centru města...

a) být × bit

.....

.....

b) *my × mi*

.....

.....

c) *bílá × byla*

.....

.....

d) *ty × ti*

.....

.....

e) *vína × vina*

.....

.....

f) *mýt × mít*

.....

.....

g) *jím × jim*

.....

.....

3. Diktát

a) **Pište diktát podle nahrávky.**

b) **Diktát si zkontrolujte podle transkriptu textu.**

c) **Odůvodněte psaní i/i/y/ý v následujících slovech.**

Julie, Kryštof, spolužáci, ze střední školy, učitel, František, byl, oblíbený, všichni, čtyři, slyšet, smích, vyprávění, vzpomínání, přiznala, má, přísný, k tabuli, výlet

ČTENÍ

JEDEN O KOZE...

1. Diskutujte ve dvojicích.

Kolika cizími jazyky mluvíte? Učíte se v současné době i jiné cizí jazyky než češtinu? Kterými dalšími cizími jazyky byste chtěl/a mluvit a proč?

2. Vyberte, co znamená následující fráze.

„Jeden o koze a druhý o voze“ znamená, že...

- a) jeden mluví spisovně a druhý nespisovně.
- b) jeden mluví nahlas a druhý potichu.
- c) lidé mluví o stejném tématu.
- d) každý mluví o něčem jiném.

3. a) Pracujte ve skupinách. Najděte v česky psaných materiálech, kdo byl Josef Lada a prohlédněte si jeho vánoční obrázky.

b) Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

☐ vlast	☐ rána	☐ odehrávat se
☐ káď s kapry	☐ kladivo	☐ přísahat
☐ dodat	☐ koktat	☐ trik
☐ koza – kůzle	☐ topit se	☐ zmást nepřítele
☐ zaujmout	☐ obrátit list	☐ zápletk

c) Přečtěte si text.

Alice Flemrová (překladatelka): Ztraceni v překladu

Ztratit se v překladu je snadné. Někdy stačí jen zaměnit dvě písmenka.

V roce 1990 jsme si na jedné italské univerzitě pro cizince povídali o vánočních tradicích. Všichni včetně pana učitele byli moc zvědaví na informace z mé **vlasti**. Většinou ani netušili, kde přesně Česká republika leží. Chystala jsem se tedy přiblížit atmosféru jako z Ladových obrázků, také **kádě s kapry**.

Jenže! Kapr se italsky řekne „carpa“, ale já jsem použila výraz „capra“, a to znamená koza. „U nás se na Štědrý večer jí koza,“ sdělila jsem tedy spolužákům. Koukali divně, a proto jsem ještě rychle **dodala**: „Je s tím spojen určitý rituál. Lidé si je kupují na ulicích živé. Děti si pak můžou s **kůzlaty** doma chvíli hrát, než je tatínkové zabijí.“ „A to je zabijíte v bytě?“ ptali se mě překvapeně. „Většinou ano, ale můžeš si je nechat zabít rovnou na ulici.“ „A jak je proboha zabijíte?“ vyptávali se dál. Bylo vidět, že je moje vyprávění **zaujalo**. „No třeba táta dal vždycky koze **ránu kladivem** a pak vzal nůž,“ dodala jsem, pyšná na svého statečného otce.

10

V očích svých posluchačů jsem však nenašla obdiv, ale hrůzu, a někdo dokonce tvrdil, že je to „strašně nehumánní“. „Někteří lidé ale kozy nedovedou zabít, a tak jim darujou svobodu,“²⁰ chtěla jsem vylepšit situaci. Tím jsem si však moc nepomohla. Spolužáci se hned začali vyptávat, co s nimi pak ve městě dělají. „V Praze je házejí do řeky.“ V tu chvíli už strach vystřídala totální panika. „Je sice trochu špinavá, ale ony někam určitě odplavou,“ **koktala** jsem a nechápala. Ve třídě bylo naprosté ticho a tragická atmosféra. Já jsem rychle přemýšlela, co pěkného bych řekla. Chtěla jsem jejich představu o Česích změnit k lepšímu. Spolužáci totiž mlčeli dál a jistě si představovali, jak **se** chudáci zvířata **topí** v řece.

Profesor chtěl **obrátit list**, a proto prohlásil, že u nich jedí³⁰ rybu. Když jsem se snažila všechny přesvědčit o tom, že koza je přece typická česká ryba, nedorozumění se pomalu začalo vysvětlovat.

Když na to teď vzpomínám, říkám si, co by bylo, kdyby... Co kdyby tehdy profesor mlčel? Hodina by skončila, šokovaní spolužáci by opustili třídu a začala by vznikat legenda. Legenda o tom, jak Češi místo oslav narození Krista vraždí nevinná zvířata a krev teče, teče a teče. Legenda o tom, že **se** v České republice **odehrávají** rituály, po kterých se na vánoční stůl servíruje koza. Legenda o tom, že už děti jsou v této zemi nuceny tyhle šílenosti sledovat, aby až vyrostou, mohly vzít do ruky kladivo a nůž a pokračovat v národní tradici. A když to naši potomci neudělají, tak budou vypadat jako zbabělci. Každý se jim pak bude smát, že neumí zabít kozu, a tak hází ty chudinky do vody.⁴⁰

A legenda, jak už je jejím zvykem, by rostla dál. Každý by si něco přidal, něco vylepšil a jiný by **přísahal**, že všechno viděl na vlastní oči. Češi by už nebyli tím mírumilovným malým národem ve středu Evropy. Ukázalo by se, že jejich přátelské povídání u piva je jen **trik**, aby **zmátli nepřitele**. A k tomu všemu stačí, aby slovo, které bylo na začátku toho všeho, někdo špatně přeložil.

(text byl krácen a upraven, zpracováno podle Lidových novin)

4. Prečtete si následující tvrzení (1–7) a vyberte z nabídky jedno správné dokončení.

Tvrzení 1

Jedná se o...

- a) populárně naučný text.
- b) článek o tradicích v Itálii.
- c) vyprávění italského vtipu.
- d) vyprávění zážitku ze studií.

Tvrzení 2

Alice Flemrová chtěla svým spolužákům vyprávět o Vánocích, protože...

- a) nevěděli, kde je Česká republika.
- b) jim chtěla přiblížit české lidové zvyky.
- c) přednášela v Itálii o Lidových ilustracích.
- d) chtěla ukázat výsledek záměny dvou slov.

Tvrzení 3

Podle vyprávění je rituálem...

- a) koupit kozu pro děti na hraní.
- b) koupit kozu a pustit ji do vody.
- c) koupit kozu a sníst ji doma k večeři.
- d) koupit kozu v kádi a nechat ji plavat.

Tvrzení 4

Majitelé si kozu sami zabíjí...

- a) doma.
- b) v kádi.
- c) v řece.
- d) na ulici.

Tvrzení 5

Mezi spolužáky bylo najednou ticho, protože...

- a) přemýšleli o tragickém konci českých kaprů.
- b) čekali na vysvětlení celého nedorozumění.
- c) Alice začala vyprávět něco pěkného.
- d) byli v šoku z popsaných rituálů.

Tvrzení 6

Situace se vysvětlila...

- a) díky panu učiteli.
- b) během překladu.
- c) díky spolužákům.
- d) během vyprávění.

Tvrzení 7

Legenda se šíří tím, že...

- a) někdo něco zažije a popíše to.
- b) si lidé příběh předávají a upravují.
- c) se příběh upravuje podle zkušeností.
- d) se chybná informace dostane mezi lidi.

5. Diskutujte ve skupinách.

Stalo se vám nebo někomu blízkému někdy něco podobného, o čem vypráví autorka textu? Pokud ano, svůj příběh stručně vyprávějte ostatním. Pokud ne, vyprávějte podobnou situaci z nějakého filmu nebo divadelního představení. Máte strach z podobných situací? Jak je dobré reagovat, když se stane nedorozumění? Popište situaci, ve které může dojít k nedorozumění.

6. **Přečtěte si text ještě jednou a pracujte podle vzoru. Každý výraz z nabídky můžete použít jen jednou. Pozor, pět slov z nabídky nebudete potřebovat.**

nůž, lidmi, vánočních, tradici, kapr, změnami, diskuze, překladatelka, večere, Itálii, spolužáci, nedorozumění, republika, písmena, koza, kladivem, řeky, Češi, vánočku

Alice Flemrová studovala v **(vzor) ...Itálii...**, kde se odehrává příběh, který vypráví. Základem **zápletky** je nedorozumění, ke kterému došlo záměnou jednoho jediného **a)**..... ve slově.

Když se jednou ve škole bavili o **b)**..... svátcích, chtěla Alice vyprávět o tradiční sváteční večeři. Její **c)**..... toho v té době věděli o České republice jen málo, a tak uvěřili, když slyšeli, že se tam na Štědrý den podle tradice servíruje **d)**..... K panice ve třídě došlo, když Alice začala popisovat českou národní **e)**..... – kupování živých koz a jejich zabíjení. Jedna její kolegyně se zeptala, jak kozu doma zabíjejí. Alice odpověděla, že její táta jí nejdříve dá ránu **f)**..... a k zabití použije **g)**..... Autorka také přiznala, že někteří lidé nedokážou vzít koze život sami, a tak ji pustí do **h)**..... – dají jí svobodu. Naštěstí se **i)**..... nakonec vysvětlilo díky profesorovi, protože se zmínil, že se u nich na tyto svátky jedí ryby. Tím se otevřela **j)**..... o tom, co je typická česká ryba. Nebyla to koza, ale **k)**.....

Kdyby se to celé nevysvětlilo, tak by **l)**..... mohli mít ve světě úplně jinou pověst, než mají dnes. Vznikla by legenda, která by se mezi **m)**..... rychle šířila.

7. **a) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.**

Krátce vysvětlíte, co znamená pracovat jako tlumočník. Chtěl/a jste někdy být tlumočníkem? Řekněte alespoň 3 povinnosti tlumočníka. Řekněte alespoň 3 vlastnosti, které musí mít profesionální tlumočník.

- b) Pracujte ve skupinách. Řekněte a pak napište výhody a nevýhody práce tlumočníka.**

VÝHODY	NEVÝHODY
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

8. **Napište krátké vyprávění o tom, jak jednou došlo k nějakému nedorozumění. V textu použijte následující výrazy.**

ztratit se, smát se, dodat, zaujmout, odehrávat se

POSLECH

1. a) Najděte česky psaný leták nebo reklamu na jazykový kurz. Presentujte spolužákům, jaký typ výuky a které jazyky se nabízejí. Všimněte si, které další informace tam jsou uvedeny. Řekněte, jestli byste na základě tohoto letáku chtěl/a kurz navštěvovat, nebo ne. Svoje rozhodnutí zdůvodněte.
- b) Pracujte ve skupinách. Představte si, že jste zástupci jazykové školy. Vymyslete její název, sestavte nabídku studia cizích jazyků a nabídku kurzů. Nakonec vytvořte reklamu nebo leták a ukažte v něm, čím je vaše výuka výjimečná.
- c) Diskutujte se spolužákem. Své odpovědi zdůvodněte.

Se kterými typy kurzů máte zkušenost vy? Které vám vyhovují nejvíc? Které byste rád/a zkusil/a a které vás naopak vůbec nelákají? Podle čeho si vybíráte kurz (cena, místo, počet lidí ve skupině atd.)? Kde hledáte informace o kurzech?

2. Pracujte ve dvojicích.

- a) Popište obrázek. Řekněte, jak se jmenují postavy na obrázku, co o nich víte, kde jsou a co dělají.

- b) Pracujte podle vzoru.

- c) Diskutujte se spolužákem. Podle informací, které máte o postavách, odhadněte, který typ kurzu jim asi nejvíce vyhovuje. Svě odpovědi zdůvodněte.

3. Pracujte ve skupinách. Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete používat slovník.

☐ pohromadě	☐ uhradit	☐ přizpůsobit
☐ potíže	☐ tábor	☐ poskytovatel
☐ nalákat	☐ spousta	☐ doslova
☐ vzrůst (sloveso)	☐ tvůrčí	☐ vzdát
☐ docházet		

4. Přečtěte si následující tvrzení. Poslechněte si text a pak vypracujte odpovědi.

Označte, zda je tvrzení pravda (ANO), nebo není pravda (NE).

Vzor: Učitel František má problémy se svou jazykovou školou.

- a) František se bojí, že bude muset svou jazykovou školu zavřít.
 b) Julii platí hodiny cizího jazyka její zaměstnavatel.
 c) Julie dochází na hodiny do jazykové školy.
 d) Kryštof mluví o svých vlastních zkušenostech s jazykovým táborem.
 e) Kryštof dává přednost klasické výuce jazyků.
 f) Podle Markéty je jazykový tábor pro Františka špatná volba.
 g) Markéta si myslí, že by měli rodiče více investovat do vzdělání svých dětí.
 h) Podle Jiřího ocení on-line kurz ti, kteří nemají čas na výuku ve škole.
 i) Jiří nabízí Františkovi, že mu vytvoří on-line kurz.
 j) František si není jistý, který nápad svých žáků uskuteční.

ANO/NE
 ANO/NE
 ANO/NE
 ANO/NE
 ANO/NE
 ANO/NE
 ANO/NE
 ANO/NE
 ANO/NE
 ANO/NE

5. a) **Přečtěte si následující tabulky. Poslechněte si text ještě jednou a doplňte podle něj informace do tabulek.**
U každého jména zůstane jeden řádek volný.
 b) **Své odpovědi porovnejte ve skupině.**

Julie

Který typ kurzu navrhuje?	
Které výhody pro školu vidí?	
Které výhody pro studenty vidí?	
Které nevýhody pro školu vidí?	
Které nevýhody pro studenty vidí?	

Kryštof

Který typ kurzu navrhuje?	
Které výhody pro školu vidí?	
Které výhody pro studenty vidí?	
Které nevýhody pro školu vidí?	
Které nevýhody pro studenty vidí?	

Markéta

Který typ kurzu navrhuje?	
Které výhody pro školu vidí?	
Které výhody pro studenty vidí?	
Které nevýhody pro školu vidí?	
Které nevýhody pro studenty vidí?	

Jiří

Který typ kurzu navrhuje?	
Které výhody pro školu vidí?	
Které výhody pro studenty vidí?	
Které nevýhody pro školu vidí?	
Které nevýhody pro studenty vidí?	

6. Diskutujte se spolužákem. Svě odpovědi zdůvodněte.

Souhlasíte s názory postav? Které další metody výuky jazyků znáte? Které metody vám vyhovují a které ne?

7. Pracujte ve dvojicích. Řekněte, co znamenají tyto obraty.

Jasně, o co jde? ...že to pro něj nejsou vyhozené peníze. A to je motivace jako hrom! Vyjde to sice trochu draž... ...takovou výuku bych si teda nechal líbit. Za dva týdny se prý rozmluvili víc než za celý rok v jazykovce. ...bojím se, že by to bylo pro Františkovu malou jazykovku moc velké sousto. ...na dětech se prostě nešetří. Pokud chce jít František s dobou... V tomto případě je ale každý svým pánem. ...musím si to nejdřív nechat projít hlavou. ...než se do něčeho opravdu pustím.

8. Pracujte ve dvojicích. Připravte si rozhovory a prezentujte je.

Role: zástupce jazykové školy a zájemce o studium

Do jazykové školy přišel zájemce o studium a jedná se zástupcem školy.

Zástupce jazykové školy chce získat co nejvíce nových studentů, protože za každého nového studenta dostane speciální prémii.

Zájemce o studium má své důvody, proč se nechce učit cizí jazyky, ale kvůli svému novému zaměstnání se potřebuje naučit jeden světový jazyk. Proto hledá kurz, který by mu vyhovoval.

ZOPAKUJTE SI

A. MÍSTNÍ A ČASOVÉ SPOJOVACÍ VÝRAZY

1. Pracujte podle vzoru. Každý výraz z nabídky můžete použít jen jednou.

kde, až, kudy, jakmile, od té doby, co, kam, než, dokud, zatímco

Vzor: ...Od té doby, co... Markéta, Kryštof a Julie odmaturovali, scházejí se s Františkem v jedné malé hospůdce.

- a) Julie se sejde s Kryštofem, se vrátí z dovolené ze Španělska.
- b) Julie pracuje v novinách, posílala články už před maturitou.
- c) Markéta neměla malou Klárku, věnovala se naplno psychologii.
- d) Jiří stačil odejít z bytu na procházku, začalo pršet, a tak zůstal doma.
- e) Markéta vzpomíná na Irsko, se seznámila se svým mužem.
- f) se Jiří staral o Klárku, Markéta vařila oběd.
- g) Kryštof si musí zapálit, vidí cigaretu.
- h) Když Julie jela na dovolenou do Barcelony, dívala se často do mapy, pojede. Nestačilo jí vědět, kam jede, a chtěla znát i trasu.

2. Pracujte podle vzoru.

Vzor: ...Dokud... nezačneš pořádně studovat, nebudeš to umět. (*než – dokud*)

- a) Potkali jsme je, se vraceli ze školy. (*kdy – když*)
- b) přišla babička na návštěvu, děti se radovaly. (*když – až*)
- c) se vrátíš z práce, zabalím věci na chalupu. (*než – dokud*)
- d) Nevím, jsem ho viděla naposledy. (*když – kdy*)
- e) přijdu z nákupu, uvařím ti dobrý oběd. (*až – zatímco*)
- f) Omlouvám se za chybu. se vrátím domů, opravím ji. (*kdykoli – jakmile*)
- g) Nemůžeme se rozhodnout, pojedeme na dovolenou. (*kdy – když*)
- h) má můj bratr problémy, pomůžu mu. (*kdykoli – zatímco*)
- i) přijel autobus, lidé začali nastupovat. (*když – až*)

3. a) Pracujte podle vzoru. Každý výraz z nabídky můžete použít jen jednou.

zatímco, když, kdykoliv, než, když, od té doby

SOUČKOVÍ I.

(vzor) ...Když... byla paní Součková mladá, udělala si autoškolu. **a)**..... často řídila a stala se z ní opravdu dobrá řidička. To později velmi vyhovovalo jejímu manželovi, protože **b)**..... je kamarádi pozvali na návštěvu, mohl si dát pivo a manželka ho pak odvezla domů. Ale před rokem, **c)**..... byli zase jednou na návštěvě, se situace změnila.

Ten den byli u kamaráda, který bydlí asi 25 km od jejich vesnice. Pan Souček večer vypil hodně alkoholu. Ráno se vzbudil doma, byl sám v ložnici, **d)**..... jeho manželka spala v obývací. Strašně ho bolela hlava a skoro nic si nepamatoval.

Chvilí přemýšlel, **e)** si vzpomněl, že šli domů pěšky. Hned se běžel podívat do garáže. Auto tam nestálo! Byl z toho v šoku. Chtěl se zeptat manželky, co se stalo, ale ona s ním nemluvila.

- b) Pracujte ve dvojicích. Zamyslete se nad tím, co se asi stalo. Napište pět vět o tom, jak myslíte, že příběh skončil.**
- c) Svě věty porovnejte s koncem příběhu ve CVIČEBNICI v sekci ZOPAKUJTE SI (A. Místní a časové spojovací výrazy, cvičení 4).**

B. GENITIV A AKUZATIV

- 1. a) Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.**

Vzor: Julie přečetla všechny knihy od ...Karla Čapka... (*Karel Čapek*).

- a) (*letošní ročník*) soutěže se zúčastnily týmy z celého světa.
- b) Horolezec ze mě určitě nebude, bojím se totiž (*výška - pl.*).
- c) Všichni se radovali (*náš výsledek*).
- d) Pokud chceš dosáhnout (*úspěch*), musíš na sobě hodně pracovat.
- e) Všiml sis (*její nový účes*)?
- f) Zítřejší počasí se (*to dnešní*) příliš lišit nebude.
- g) Prosíme návštěvníky, aby se nedotýkali (*vystavený exponát - pl.*).
- h) (*moje žena*) jsem se zamiloval na první pohled.
- i) Nerozumím vašemu dotazu. (*jaký problém*) se týká?
- j) Velmi si vážím (*můj rodič - pl.*).

- b) Pracujte podle vzoru. Pokud je potřeba, doplňte prepozici.**

Vzor: Už se moc těším na ...dovolenou... (*dovolená*).

- a) Jiří a Markéta v bance požádali (*půjčka*).
- b) Přijď v půl čtvrté (*radnice*).
- c) Tento týden se v loterii hraje (*velké peníze*).
- d) Spolužák mě upozornil (*chyba*) ve výpočtu.
- e) Děti se starají (*jejich malý pes*).
- f) Právník nakonec dokázal (*její nevina*).
- g) Můj táta se zajímá (*současná politická situace*).
- h) (*František*) se můžete spolehnout.
- i) Každá máma se bojí (*její dítě - pl.*).
- j) Vážení, obracím se (*vy*) s prosbou o pomoc.

1 ZOPAKUJTE SI

2. Pracujte podle vzoru. Každý výraz z nabídky můžete použít jen jednou.

pocházet, těšit se, zamilovat se, poslouchat, patřit, litovat, odpovědět, žárlit, utratit, zapomínat, zvyknout si

Vzor: Letos ...se těším... na prázdniny, protože pojedeme k moři.

- a) Počítejte s tím, že v Praze hodně peněz za jídlo, pití a dopravu.
- b) Moje kamarádka bydlí v Brně, ale z malého města na severu Čech.
- c) Žila jsem v Londýně dva roky, ale nikdy na to deštivé počasí.
- d) Nesmíš na dobré vychování.
- e) Dana byla včera na diskotéce a tam do jednoho kluka.
- f) Počkej, ty budeš jednou svého rozhodnutí
- g) Nikdo nám nedokázal na naši otázku.
- h) Ten Karel je divný. Pořád na Danu, ale nemá k tomu žádný důvod.
- i) Kluci, včera večer to nové CD?
- j) Doufám, že i letos budou čeští hokejisté mezi ty nejlepší hokejisty na světě.

3. Přečtěte si v sekci GRAMATIKA, CVIČENÍ A, cvičení 3 a vypracujte následující cvičení. Pracujte podle vzoru.

Cena (**vzor**) ...kurzu... (*kurz*) je 650 EUR. Kurz zahrnuje **a)** (*výuka*), výukové materiály, kulturní akce a **b)** (*výlet - pl.*). Dopoledne od 8.30 do 14.00 hodin probíhá intenzivní výuka, tj. šest **c)** (*vyučovací hodina*). Mezi vyučováním jsou celkem dvě přestávky. Maximální počet **d)** (*student*) ve skupině je osm. Zájemci mají na konci kurzu příležitost přihlásit se k certifikované zkoušce. Každý večer se můžete těšit na **e)** (*pestrá nabídka*) kulturních akcí. Můžete se např. zúčastnit **f)** (*divadelní představení - pl.*), jít do kina na dva **g)** (*vybraný český film*) a setkat se s hvězdami českého kulturního nebe. První víkend pořádáme seznamovací výlet do **h)** (*lizerské hory*). Ani další víkendy nemusíte sedět doma! Pojeďte s námi a podívejte se do **i)** (*různý kout - pl.*) České republiky.

VÝSLOVNOST

1. a) Poslouchejte nahrávku. Podtrhněte slovo, které slyšíte.

veselé × veselé, myla × milá, stolu × stolů, syrový × sýrový, váha × váhá, domy × dómy, muže × může, myši × myší, chyby × chybí, skotu × Skotů, paní × páni, tykat × týkat, mícha × míchá, chorý × chóry, mají × máji, sleva × slévá

11

b) Čtete nahlas všechna slova ze cvičení 1 a).

2. Poslouchejte nahrávku. Podle nahrávky doplňte háčky a čárky. Potom nahlas čtete.

peclivy, vychovavat, pronajimat, nausnice, přihlaseňi, nasledujici, podnikani, vysetrovani, predstaveni, prehanky, zvireci, pocitacovy

12

3. a) Poslouchejte nahrávku.

Má máma má málo máku.

13

b) Poslouchejte nahrávku ještě jednou. Pak opakujte nejdříve pomalu a potom v přirozeném tempu.

c) Poslouchejte nahrávku. Pak opakujte jazykolam pětkrát za sebou.

4. Čtete nahlas.

František Gellner – Napsala mi psaní

Napsala mi psaní
srdce mého paní,
že mne bude milovati
do skonání.

Jako kočka s myší
se mnou jsi si hrála,
o lásce a zášti stejně
jsi mi lhala.

Duše moje klidná
se zas rozrušila.
Proč mi děláš těžké srdce,
moje milá?!

Chtěl jsem tvoje srdce,
podala's mi kámen.
Zvolna dohořel mi v duši
bílý plamen.

(Radosti života, 1903)

PSANÍ

Téma: VYPRÁVOVÁNÍ

Základem vypravování (nebo vyprávění) je příběh. Příběh může být skutečný (reálný) nebo smyšlený (fiktivní). Cílem je vypravovat příběh tak zajímavě a živě, aby si ho čtenář dokázal představit a aby ho bavil.

Osnova vypravování:

1. úvod – seznámení s prostředím, postavami, popř. důvodem, proč příběh vyprávíme
2. zápleтка – hlavní událost, kterou začíná příběh
3. kolize – objevují se sporné momenty děje, něco nejde podle plánu
4. konflikt – střet, vyvrcholení protikladů
5. obrat – rozuzlení/řešení, volba jednoho směru děje
6. závěr – logické zakončení děje

1. a) Vyberte si jedno téma.

- A)** Moje první zkušenost s češtinou
- B)** Jak jsem se začal/a učit češtinu
- C)** Jak cizí jazyk změnil můj život

b) Napište do CVIČEBNICE (lekce 1, sekce PSANÍ) vypravování.

REÁLIE

1. a) Diskutujte ve skupinách. Svě odpovědi zdůvodněte.

Co si představujete pod pojmem prestižní škola? Čím se odlišuje prestižní škola od běžných škol? Řekněte alespoň 2 rozdíly. Existují ve vaší zemi takové školy? Studoval někdo z vašich známých nebo z mediálně známých osobností na takové škole? Jak si představujete běžný pracovní den na takové škole? Chtěl/a byste, aby vaše děti studovaly na prestižní škole?

b) Řekněte a pak napište výhody a nevýhody studia na prestižní škole.

VÝHODY

.....
.....
.....
.....

NEVÝHODY

.....
.....
.....
.....

c) Pracujte ve dvojicích. Svě odpovědi zdůvodněte.

Myslíte si, že je dobré, když studenti nosí ve škole uniformu? Řekněte 2 výhody a 2 nevýhody nošení školní uniformy. Znáte nějakou zemi, kde nosí studenti školní uniformu? Jak většinou školní uniforma vypadá? Co je to internátní škola?

2. Pracujte ve skupinkách. Zjistěte, co znamenají následující slova. Můžete pracovat se slovníkem.

☐ vyrůstat	☐ provoz	☐ pěstounská rodina
☐ privatizační fond	☐ ocitnout se	☐ příspěvek
☐ akcionář		

3. Přečtěte si TEXT A a doplňte vynechaná místa z nabídky.

založili, plně, se stal, ekonomickou, současnosti, se narodil

TEXT A

Petr Kellner

Petr Kellner (**vzor**) ...**se narodil**... 20. května 1964 a **vyrůstal** v Liberci. Během několika let **a)** jedním z nejbohatších Čechů a jedním ze sta nejbohatších lidí na světě. Vystudoval Vysokou školu **b)** V roce 1991 byl jedním ze zakladatelů Prvního **privatizačního fondu** (=PPF) a je jeho hlavním **akcionářem**. V **c)** existuje PPF v České republice i v zahraničí. Se svojí manželkou Renátou **d)** v roce 2002 Nadaci Educa. Jejím cílem byla podpora vzdělávání dětí a mladých lidí ze sociálně slabého prostředí. Tato nadace věnovala velkou finanční částku na vybudování a **provoz** OPEN GATE, tj. osmiletého gymnázia a základní školy v Babicích u Prahy. Díky nadační činnosti manželů Kellnerových se také platí většině studentů OPEN GATE **e)** nebo částečně školné.

(zpracováno podle www.liberecko.net/petr-kellner)

4. Odpovězte na otázky.

- a) Odkud pochází P. Kellner?
- b) Jaké má P. Kellner vzdělání?
- c) Jak se jmenuje nadace, kterou P. Kellner se svou ženou založil?
- d) Kde najdete osmileté gymnázium OPEN GATE?

5. Prečtěte si TEXT B a k jednotlivým částem (A–D) přiřadte titulky. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat. Na přečtení máte 5 minut.

- a) OPEN GATE – studium pro všechny zadarmo
- b) OPEN GATE – dobrý start do života
- c) OPEN GATE nabízí domov i zábavu
- d) Gymnázium OPEN GATE je jiné
- e) Nejdražší gymnázium v Česku
- f) Zásadní roli mají cizí jazyky

TEXT B**A).**

Na začátku celého projektu byl nápad manželů Kellnerových pomáhat těm, kteří **se ocitli** v komplikovaných životních podmínkách a kteří chtějí svůj osud nějak změnit. Z toho důvodu se Kellnerovi zaměřili na talentované a výjimečné děti ze sociálně problematického prostředí, tj. na děti z dětských domovů, z **pěstounských rodin** a z rodin s nedostatkem peněz. Chtěli dát těmto dětem možnost získat kvalitní středoškolské vzdělání, které by se stalo jejich dobrým vstupem do dospělého života. Proto v roce 2002 založili nadaci Educa, díky které vzniklo osmileté gymnázium OPEN GATE.

B).

Jedná se o internátní gymnázium, to znamená, že studenti bydlí, studují a tráví svůj volný čas v areálu školy. Ten byl postaven ve velmi krátkém čase (za patnáct měsíců) v Bábicích u Prahy. Jeho tvůrci se inspirovali stylem podobných škol ve Velké Británii, v Německu a v Kanadě. Rozloha celého areálu školy je 7 hektarů a jeho výstavba stála 250 miliónů korun. Studenti zde mají k dispozici kromě školy a internátu také knihovnu, divadlo a jídelnu. Ke škole patří ještě bazén, tělocvična a víceúčelové sportoviště.

C).

V prvním školním roce (2005/2006) bylo ke studiu přijato 111 studentů. Od té doby se kapacita osmiletého gymnázia zvýšila na 150 studentů. V jedné třídě nyní studuje průměrně 17 studentů. Na nižším stupni gymnázia probíhá vyučování v češtině. Později se studenti učí ještě druhý cizí jazyk. Mohou si vybrat francouzštinu, němčinu a španělštinu. Ve vyšších ročnících se všechny předměty kromě českého jazyka vyučují v angličtině. Tím se výuka liší od většiny ostatních českých středních škol.

D).

Gymnázium OPEN GATE má ovšem i další zvláštnosti. Například zatímco na státních středních školách se studuje zadarmo, za jeden rok na OPEN GATE zaplatí internátní studenti 470 tisíc korun a denní studenti 236 tisíc korun. S placením školného však studentům pomáhá nadační činnost manželů

Kellnerových. Od roku 2005 získalo finanční **příspěvek** skoro 80 % studentů gymnázia. Zajímavé je také to, že OPEN GATE je v současné době jediným českým gymnáziem, na kterém mohou studenti získat mezinárodní a současně i českou maturitní zkoušku. Pro Českou republiku je dále neobvyklé, že studenti musí nosit školní uniformy.

(zpracováno podle www.opengate.cz)

6. Přečtěte si text ještě jednou a odpovězte na otázky.

- Ve kterém roce byla založena nadace Educa?
- Jako dlouho trvala stavba areálu školy?
- Kolik stálo vybudování celého areálu?
- Co všechno mohou studenti využívat v areálu školy?
- Jak velká je současná kapacita gymnázia?
- Které jazyky se studenti můžou učit na osmiletém gymnáziu OPEN GATE?
- Čím se OPEN GATE liší od většiny jiných českých škol?

7. a) Pracujte podle vzoru.

životní	gymnázium
pěstounská	zkouška
středoškolské	podmínky
internátní	příspěvek
maturitní	rodina
finanční	vzdělání

b) Utvořte věty se třemi slovními spojeními ve cvičení 7 a).

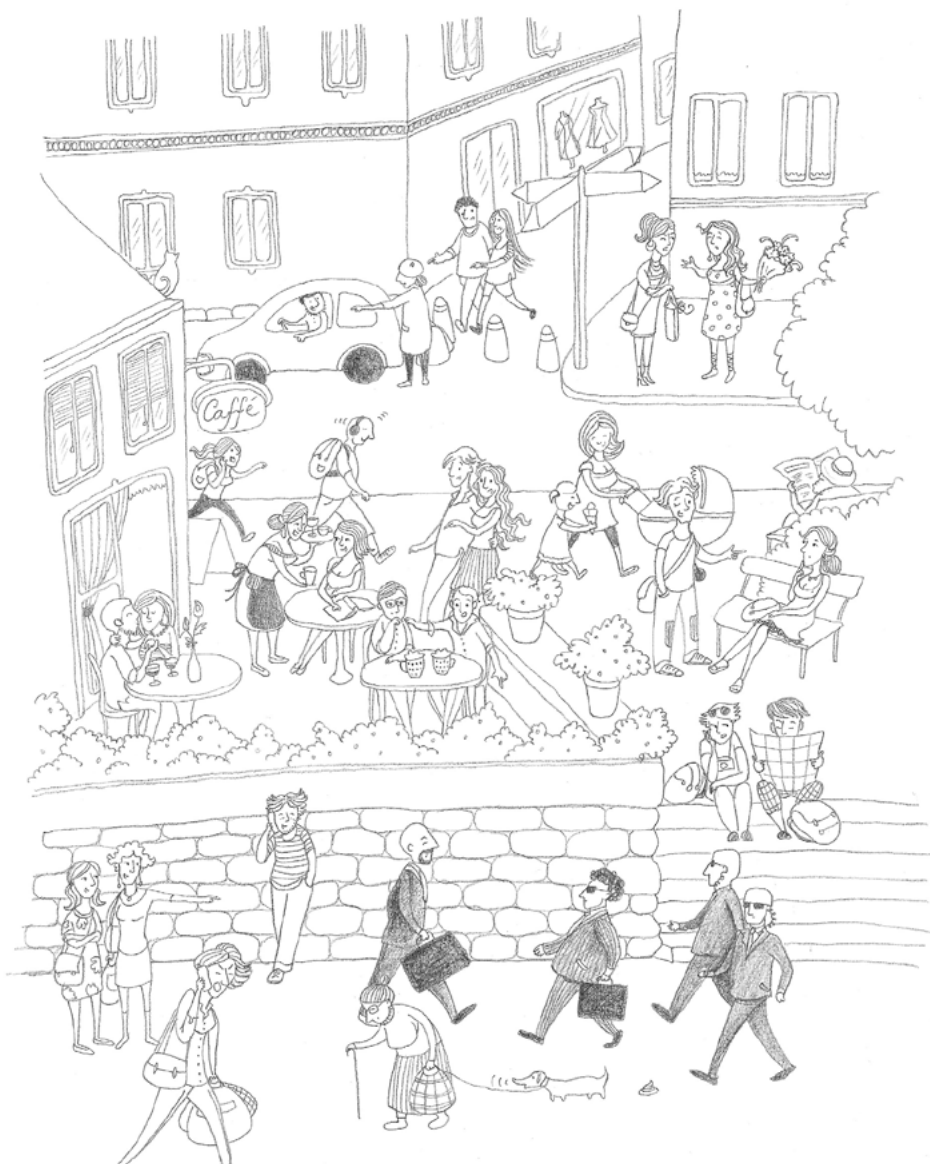
8. Diskutujte ve skupinách. Své odpovědi zdůvodněte.

Co si představíte pod pojmem ambiciózní rodiče? Proč tzv. „ambiciózní rodiče“ dávají své děti na prestižní školy? Proč bývají někteří rodiče ambiciózní? Byli vaši rodiče také takoví? Má 21. století vysoké nároky na děti?

9. Připravte si krátkou prezentaci o systému škol ve vaší zemi. Uveďte, v kolika letech začínají děti chodit do školy, kolik stupňů škola má, jak dlouho se studuje, jaké jsou další možnosti studia a jaké se dělají zkoušky.

LEKCE 2

LIDSKÁ KOMUNIKACE

MINIDIALOGY

14–17

Minidialog 1

- A: Podívej!
B: Na co?
A: Tamhle?
B: Co?
A: No, tamhleten člověk.
B: Kdo to je?
A: No přece ministr kultury, ne?
B: Aha a kterej to je?
A: Ten kudrnatěj.
B: Jo, tamhleten!

Minidialog* 2

- A: No, to snad nemyslíš vážně?! Mělas aspoň helmu? ... Kolikrát ti mám říkat, že bez helmy na motorku nesedneš?! ... Cože? Cos to řekla? ... Hele, milá zlatá, žádné výmluvy! Tohle si spolu vyřídíme, až přijdu domů. ... Ne, ne, ne, tohle prostě nejde. Počkej doma.

Minidialog 3

- A: Čau.
B: Eee. Promiňte?
A: Neznáme se?
B: Nějak si nevzpomínám. Odkud se máme znát?
A: Určitě jsme se už museli vidět. ... Z bazénu? Nebylas minulý čtvrtek plavat?
B: Jo, plavat chodím.
A: No prosím, vždyť to říkám, že se známe.
B: Aha, ani nevím, že jsme se tam viděli.
A: Myslím, že skvěle plaveš.
B: Na **základce** jsem plavala závodně. Jo, to byly časy. No jo, dnes už jenom pro radost.
A: Tak to máme spoustu společného. Nezajdeme někdy taky na vínko?

Minidialog 4

- A: Hele, kam teď?
B: Myslím, že doprava.
A: OK. ... Jsi si jistá, jo?
B: Jistá? Vůbec ne.
A: Ne? Tak kam půjdem?
B: Říkám, že to zkusíme doprava.
A: Takhle to dál nejde. Už tak jdeme pozdě. Rozhlédni se tady a laskavě si vzpomeň.
B: Já opravdu nevím. Myslím, že doprava, ale jistá si nejsem.
A: Ach jo, jdu jim zavolat, kudy máme jít a že nevíme, kdy dorazíme.

* Označení minidialog je systémové, zde jde o monolog.

1. a) Pracujte ve dvojicích. Prohlédněte si obrázek a popište ho. Každý z vás bude mluvit 1 minutu. Informace z popisů se nesmějí opakovat.
 b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si z obrázku jednu dvojici lidí a vytvořte pro ni minidialog.
 c) Své minidialogy ve skupině prezentujte. Ostatní musejí poznat, ke které dvojici z obrázku text patří.
2. a) Poslouchejte minidialogy a přiřadte je k částem obrázku.
 b) Ke každému minidialogu přiřadte jeden titulek. Pozor, dva titulky nebudete potřebovat.

ZTRATÍM SE
VŠUDE

TO SE MI SNAD JEN ZDÁ!

JÁ NE

NETREFÍM TAM

Je to on?

JSI TO TY?

3. a) Nahradte nespisovné obraty spisovnými (minidialogy č. 1, 3).
 Aha a kter~~ej~~? Ten kudrnat~~ej~~. Na ~~základce~~ jsem plavala závodně.
 b) Nahradte nezkráceným tvarem.
Mělas aspoň helmu? Tak kam půjdem? Nebylas minulý čtvrtek plavat?
4. Řekněte, co znamenají následující obraty.
Tohle si spolu vyřídíme. Tohle prostě nejde. Počkej doma. Jo, to byly časy. Hele, kam teď?
Takhle to dál nejde.
5. Řekněte podtržené obraty jinak.
Cože?
Hele, milá zlatá, žádné výmluvy!
Nějak si nevzpomínám.
No prosím, vždyť to říkám, že se známe.
 Myslím, že skvěle plaveš.
 Ach jo, jdu jim zavolat.
6. Pracujte ve dvojicích. Podívejte se ještě jednou na obrázky minidialogů. Diskutujte se spolužákem.
Minidialog č. 1
 Potkal/a jste někdy nějakého slavného člověka? Měl/a jste někdy možnost mluvit s nějakým známým člověkem osobně?
Minidialog č. 2
 Udělal/a jste někdy něco, co vám rodiče zakázali? Pokud ano, řekněte stručně, co se stalo a jaká byla reakce rodičů.
Minidialog č. 3
 Oslovil vás někdy úplně cizí člověk s tím, že mu někoho připomínáte? Oslovil/a jste vy někdy někoho, koho jste znal/a jen od vidění? Pokud ano, stručně popište, jak se to stalo.
Minidialog č. 4
 Jaký máte orientační smysl? Ptáte se kolemjdoucích na cestu, když se ztratíte? Příp. popište, jak jinak takovou situaci řešíte.

SLOVNÍ ZÁSoba: LIDSKÁ KOMUNIKACE

- mluvit pravdu, říct pravdu do očí
- lhát, kecat, výmluva, (milosrdná) lež, lhář/ka
- mluvit nahlas, potichu, hodně, málo, křičet, šeptat, mlčet
- verbální/neverbální komunikace, mluvčí, komunikační partner
- gesto, výraz obličeje, pohled (na někoho / do očí), oční kontakt, mimika, usmívat se, úsměv, mračit se, kývat hlavou, hlas, upoutat pozornost
- projev, řeč, symbol, výměna informací, vysílat a přijímat signály, pochopit signál, reakce, reagovat, skákat/skočit někomu do řeči

1. a) Doplňte informace o sobě. Pokud žádná varianta neodpovídá, formulujte svou vlastní variantu e).

Otázka 1

Když chcete něco říct během vyučování, tak ...

- a) se hlásíte.
- b) okamžitě mluvíte.
- c) čekáte, až se vás učitel sám zeptá.
- d) se postavíte a začnete nahlas mluvit.
- e)

Otázka 2

Když chcete přerušit skupinu mluvících lidí, tak ...

- a) začnete mluvit hlasitěji než ostatní.
- b) čekáte, až všichni přestanou mluvit.
- c) uděláte gesto na znamení, že chcete něco říct.
- d) mluvíte na jednoho člověka, který se o téma ve skupině nezajímá.
- e)

Otázka 3

Když posloucháte, jak někdo mluví, tak ...

- a) komentujete to, co říká.
- b) mlčíte a nedíváte se na mluvčího.
- c) rychle řeknete, co podobného se stalo vám.
- d) se mu díváte do očí a souhlasně kýváte hlavou.
- e)

Otázka 4

Když během konverzace nastane velká pauza, tak ...

- a) se cítíte trapně.
- b) se snažíte odejít.
- c) je vám to příjemné.
- d) se snažíte něco rychle říct.
- e)

Otázka 5

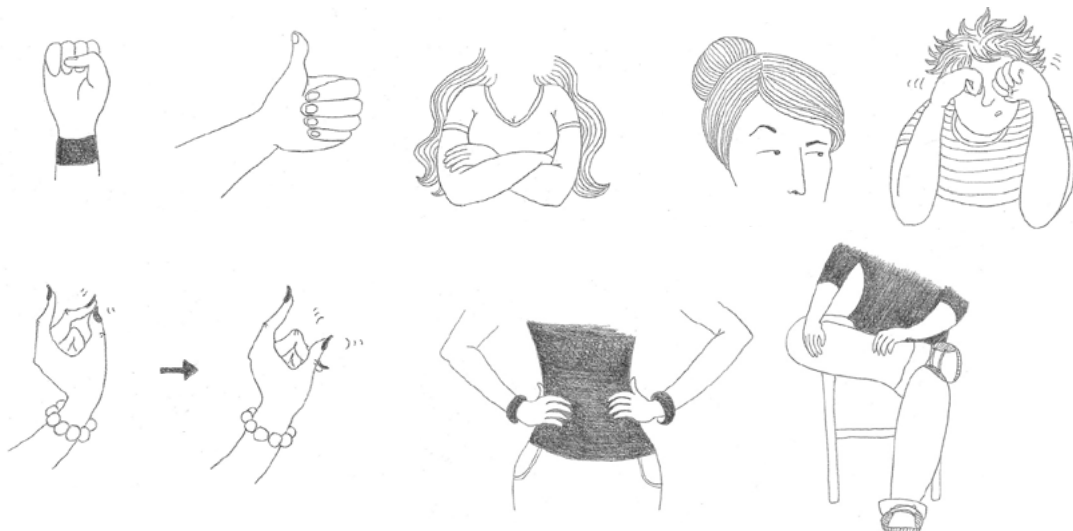
Když někoho na ulici oslovíte a on na vás nereaguje, tak ...

- a) se omluvíte a odejdete.
- b) neodejdete, dokud vám neodpoví.
- c) řeknete nějakou ironickou poznámku.
- d) zopakujete, co potřebujete, pak nechápavě odejdete.
- e)

b) Pracujte ve skupinách. Zjistěte informace o spolužácích. Odpovědi pak ve skupině porovnejte.

Otázka	Spolužák 1	Spolužák 2	Spolužák 3
Co dělá, když chce něco říct během vyučování?			
Co dělá, když chce přerušit skupinu mluvících lidí?			
Co dělá, když někdo jiný mluví?			
Co dělá a jak se cítí, když vznikne během konverzace pauza?			
Co dělá, když někoho na ulici osloví a on nereaguje?			

2. a) Prohlédněte si obrázky a řekněte, co symbolizují.

b) Pracujte podle vzoru.

zvednutý	přes nohu
ruce	ruce
složené	palec
mít nohu	obočí
zdvihnout	v bok

c) Řekněte a pak napište věty se dvěma slovními spojeními ve cvičení 2 b).

3. a) Napište během minuty co nejvíce synonym pro slovo mluvit. Své výsledky ve skupině porovnejte a napište na tabuli.

mluvit,

.....

.....

b) Diskutujte ve dvojicích. Své odpovědi zdůvodněte.

Jaký je podle vás rozdíl mezi slovy *pravda*, *nepravda*, *polopravda*, *lež*? Poznáte, když někdo lže? Jak se může poznat, že někdo lže? Znáte někoho, kdo často lže? Pokud ano, řekněte koho a popište situaci, kdy lže. Znáte nějakou skupinu lidí (např. sociální, věkovou, zájmovou...), na které je dobře poznat, že lže? Může být někdy správné lhát? Řekněte alespoň 2 příklady. Lhal/a jste někdy, když jste byl/a dítě? Pokud ano, řekněte kdy a proč.

4. Pracujte ve dvojicích. Vyberte si dvě témata, připravte si rozhovory a prezentujte je.

Téma A

Váš kamarád / vaše kamarádka přišel/přišla od kadeřníka. Na hlavě má účes, který mu/jí vůbec nesluší. Kamarád/ka se vás zeptá na váš názor.

Téma B

Zaspali/a jste a přicházíte do práce o 2 hodiny později. Váš přísný šéf se vás ptá na důvod.

Téma C

Kamarád/ka vás zve na akci, která je pro něj/ni moc důležitá, ale která je pro vás velice nudná. Vám se tam vůbec nechce jít.

Téma D

Dobrý kamarád / dobrá kamarádka vás poprosí o doporučení do své nové práce. Víte ale, že chodí pozdě, je trochu líný/á a v předchozí práci měl/a problémy s kolegy.

5. Pracujte ve dvojicích.

a) Řekněte, co znamená následující přísloví.

Mluvíti stříbro, mlčeti zlato.

b) Diskutujte ve dvojicích.

Jak mluvíte (hodně, málo, potichu, nahlas...)? Máte raději tiché lidi nebo ty, kteří hodně nebo hlasitě mluví? Řekněte alespoň dvě povolání, která mohou dělat jen ti, kteří umí nahlas mluvit. Řekněte alespoň dvě povolání, která vyžadují lidi, kteří mluví hodně málo.

6. a) Přečtěte si následující výroky a vysvětlete je.

Největším uměním člověka na světě je usmát se, když je mu do pláče.

I kdyby ses moc rozzlobil, lidé budou stále jednat stejně. (Marcus Aurelius)

Největší nedorozumění vznikají z nedostatku komunikace.

b) Vyberte si jeden citát a napište na toto téma 10 vět.

DIALOGY

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu A. Poslechněte si dialog A, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG A: Na Skypu

Kryštof: Julie, vidíš mě?

Julie: Jojo, vidím, webkamera funguje skvěle.

K: Prima. Jak si užíváš dovolenou v Barceloně? Šli jste dnes na tu večeři?

J: Ano, přátelé mě vzali do jedné restaurace, která je kousek od jejich bytu. Bylo to moc příjemné. Vypili jsme dvě lahve vína. A to jídlo... jedna báseň.

K: Aha, tak teď už chápu, proč ses tu objevila až takhle pozdě.

J: No, nejdřív jsem si myslela, že do jedenácti budeme zpátky. Jenže ve Španělsku se večerí strašně pozdě a dlouho. Jedli jsme snad tři hodiny.

K: Aspoň jsi měla možnost poznat, jak to tam chodí. Španělé jsou prý hodně bezprostřední a přátelští.

J: Tak to sedí! První dny mě tím trochu překvapovali.

K: Jak to?

J: Nikdy dřív se mi třeba nestalo, aby mě někdo zničehonic oslovil na zastávce nebo v autobuse a začal se se mnou jen tak bavit.

K: Úplně cizí člověk?

J: Opravdu, naprosto neznámá paní. Nejdřív jsem to nemohla vůbec pochopit, ale teď už jsem si na takové chování docela zvykla.

18

Úkoly k textu:**1. Poslechněte si dialog a odpovězte.**

- Jakým způsobem Julie komunikuje s Kryštofem?
- Jaké má Julie zkušenosti s chováním Španělů?

2. Přečtěte si text a označte křížkem správná tvrzení.

Vzor 1: ☐ V dialogu mluví Kryštof a Markéta.

Vzor 2: ☒ V dialogu mluví Julie a Kryštof.

- ☐ Julie pozvala své přátele na večeři.
- ☐ Jídlo v restauraci bylo velmi dobré.
- ☐ Kryštof se zlobí, že se Julie opozdila.
- ☐ Julie vysvětluje, proč se v restauraci zdržela.
- ☐ Kryštof se zajímá o to, kam Španělé chodí s přáteli.
- ☐ Julie potvrzuje to, co se říká o vlastnostech Španělů.
- ☐ Julie má strach, protože ji někdo obtěžoval na zastávce.

3. Řekněte, jaký je rozdíl mezi variantami *webkamera* a *webka*.**4. Řekněte, co znamenají tyto obraty.**

A to jídlo... jedna báseň. Aspoň jsi měla možnost poznat, jak to tam chodí. Tak to sedí! Nikdy dřív se mi třeba nestalo, aby mě někdo zničehonic oslovil na zastávce nebo v autobuse a začal se se mnou jen tak bavit. Opravdu, naprosto neznámá paní.

5. a) Podtrhněte v dialogu všechna slovesa v minulém čase.**b) Napište do tabulky nepravidelná slovesa v minulém čase podle změny v jejich zakončení**

Infinitiv		Minulý čas	
-ÁT	→	-AL	... nestalo se ...
-ÍT/-ÝT	→	-IL/-YL	
-ÍT	→	-EL, ĚL	
-ÍT	→	-AL	
-NOUT	→	-L	
-ST	→	-TL, -DL	
-CT	→	-KL, -HL	

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu B. Poslechněte si dialog B, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG B: Hádky

19 Jiří: No tak, Romane!

Kolega Roman: Bože můj! Co zase chceš? Nenecháš člověka ani v klidu vypít kafe.

J: Hele, pošleš už konečně paní Dolejší tu fakturu za počítač pro její rodiče?

K: Jakou fakturu?

J: Pro pána krále! Já se asi zblázním! Už dvakrát jsi tu fakturu slíbil jejímu synovi a pořád se nic neděje. To se mi snad jenom zdá!

- K: Dolejší, Dolejší... To je nějaká pitomost, takovou fakturu tady fakt nemám.
 J: Varuju tě. Nepřej si mě, jestli se tu objeví její manžel, to bude zle.
 K: Pche, toho se tak bojím.
 J: Sakra, přestaň blbnout! Je to velk^y zvíře, nejlepší z přátel našeho šéfa.
 K: Víš, co? Ať mi vleze na záda.

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a odpovězte.

- O co Jiří žádá svého kolegu?
- Jak jeho kolega reaguje?

2. Přčtete si dialog a odpovězte.

- Kolikrát mluvil Roman se synem paní Dolejší?
- Na co Jiří svého kolegu upozorňuje?

3. Řekněte, co znamenají tyto obraty.

Hele, pošleš už konečně paní Dolejší tu fakturu...? To se mi snad jenom zdá! To je nějaká pitomost. Sakra, přestaň blbnout! Je to velk^y zvíře,... Ať mi vleze na záda.

4. Nahradte nespisovný obrat spisovným.

Je to velk^y zvíře, nejlepší z přátel našeho šéfa

5. Řekněte a pak napište tyto věty zdvořileji:

Co zase chceš?
 Hele, pošleš už konečně paní Dolejší tu fakturu?
 To je nějaká pitomost.
 Sakra, přestaň blbnout!
 Ať mi vleze na záda.

6. Pracujte podle vzoru.

- Všechna podtržená slova z dialogu máte v tabulce. Do prvního sloupce ke každému slovu napište, ve kterém je pádu a čísle.
- Ke každému podtrženému slovu napište nominativ singuláru i plurálu.

		nominativ sg.	nominativ pl.
bože	... V sg...	...bůh...	
člověka			
paní			
rodiče			
krále			
synovi			
manžel			
zvíře			
přátel			

- Zamyslete se nad tím, jak skloňujeme podtržená slova (např. jako *student, muž, žena...*).

Přečtěte si úkol č. 1 k dialogu C. Poslechněte si dialog C, pak vypracujte úkol č. 1.

DIALOG C: To je liják

20

František: Haló, Markéto!

Markéta: Jé, dobrý den, pane učiteli.

F: Nechceš svézt domů?

M: To byste byl hodný.

F: Tak si honem _ _ _ _ _ .

M: Mockrát děkuju. Bydlím sice blízko, ale zapomněla jsem si deštník a zrovna je takový strašný liják. Čekala jsem u té banky schovaná přes _ _ _ _ _ hodiny a pořád pršelo a blýskalo se.

F: Máš štěstí, že zrovna jedu z _ _ _ _ _ . Slyšel jsem, že teď chodíš k nám do školy na španělštinu.

M: Ano, přivedl mě tam bývalý _ _ _ _ _ a rozhodně toho nelituju. Oproti jiným školám máte opravdu výhodnou nabídku. Ale jak jste se to dozvěděl?

F: Od Kryštofa. Jako obvykle jsem na něj narazil v _ _ _ _ _ . Obdivuju tě, že to zvládáš i s malou.

M: Zatím to jde, jsme sice s Jirkou v jednom kole, ale říkám si: „Co tě nezabije, to tě posílí.“

Úkoly k textu:

1. Poslechněte si dialog a doplňte vynechaná místa

2. Přečtěte si dialog, pak doplňte vynechaná slova v textu. Vždy chybí jen jedno slovo.

Venku byl strašný **a)** a blýskalo se. Markéta ...si... **b)** deštník, a tak čekala, až přestane **c)** Měla štěstí, protože kolem **d)** František a zeptal se jí, jestli **e)** svézt domů. Markéta byla ráda a rychle **f)** do auta. Byla překvapená, protože František věděl, že chodí do **g)** školy na španělštinu. Zajímalo ji, od koho ...se... to **h)**

3. Řekněte, co znamenají tyto obraty.

To je liják. Tak si honem nastup. Máš štěstí, že zrovna jedu z práce. Jako obvykle jsem na něj narazil v kavárně. Zatím to jde, jsem sice s Jirkou v jednom kole, ale říkám si: „Co tě nezabije, to tě posílí.“

4. a) Podtrhněte v dialogu všechna slova, kde je konsonant B nebo L + I/Í nebo Y/Ý.

b) Zamyslete se nad tím, proč se v podtržených slovech píše I/Í nebo Y/Ý.

GRAMATIKA

A. MINULÝ ČAS (MČ)

SINGULÁR	PLURÁL
dělal/a jsem	dělali/y jme
dělal/a jsi	dělali/y jste
dělal/a/o	dělali/y/a

POZOR!

- pomocné sloveso BÝT je v minulém čase na 2. „gramatické pozici“ ve větě, např. Včera **jsem** byla na nákupu v tom novém supermarketu. V tom novém supermarketu **jsem** byla včera na nákupu. Na nákupu **jsem** byla včera v tom novém supermarketu.
- ve 3. osobě sg. i pl. není pomocné sloveso být, např. Studovala celý večer. Dnes bylo krásné počasí. Karel dělal domácí úkol. Večer museli jít brzy spát.
- u reflexivních sloves je SE/SI v minulém čase na 3. „gramatické pozici“ ve větě, např. Učil jsem **se** gramatiku celý minulý týden. Gramatiku jsem **se** učil celý minulý týden.
- u reflexivních sloves je ve 2. osobě ~~jsi~~ + ~~se~~ = ses, ~~jsi~~ + ~~si~~ = sis, např. Dával **ses** dnes na televizi? Dal **sis** také tu dobrou zmrzlinu?

„NEPRAVIDELNÁ“ SLOVESA

INFINITIV	PARTICIPIUM – 3. os. sg			
brát, dát, lhát, prát, psát, spát, zvát...	-ÁT	➔	-AL	bral, dal, lhal, pral, psal, spal, zval...
bít, pít, žít, být, mýt...	-ÍT/-ÝT	➔	-IL/-YL	bil, pil, žil, byl, myl...
chtít, jít, mít, otevřít, umřít...	-ÍT	➔	-EL, ĚL	chtěl, šel, měl, otevřel, umřel...
vzít, začít...	-ÍT	➔	-AL	vzal, začal...
lehnout si, obléknout, tisknout, vládnout...	-NOUT	➔	-L	lehl si, oblékl, tiskl, vládl*...
dojmovout, přijmout...	-JMOUT	➔	-JAL	dojal, přijal...
číst, jíst, krást, kvést, růst, vést...	-ST	➔	-TL, -DL + změna vokálu	četl, jedl, kradl, kvetl, rostl, vedl...
mocet, pomoci, říci...	-CT	➔	-HL, -KL	mohl, pomohl, řekl...

* V konverzaci s Čechy můžete slyšet také *lehnul si, obléknul si, tisknul, vládnul...* (pozor, ne všechny tvary s -nul jsou spisovné, musíte proto vše ověřovat).

POZOR!

- stát – stál, hrát – hrál, bát se – bál se
- některá slovesa se sufixem **-nout** mají v MČ dva tvary, např. zapomenout – zapomněl/zapomenul, vzpomenout si – vzpomněl si / vzpomenu si,
- některá slovesa se sufixem **-nout** mají v MČ tento tvar: usnout – usnul, minout – minul, vypnout – vypnul
- vézt – vezl

CVIČENÍ A

1. a) Podívejte se na obrázky a pokračujte podle vzoru.

Vzor: ...Jana a Marek chtěli jet na dovolenou, a tak navštívili cestovní kancelář. ...

- 1) chtít jet na dovolenou – navštívit cestovní kancelář

- 2) vybrat si zájezd do Řecka – přijet do hotelu – dostat klíče a ubytovat se

- 3) ležet na pláži a užívat si – celý den se opalovat – koupat se v moři

- 4) zaplatit si výlet lodí na ostrov – vychutnávat si krásné chvíle a dívat se na moře

5) procházet se po ostrově – ztratit se – nemoci najít cestu k lodi

6) vrátit se do přístavu – leknout se – zjistit, že loď je pryč

7) vidět loď na moři – křičet a mávat – být úplně bezmocný

8) spěchat na policii – prosit o pomoc – nerozumět řecky

9) otevřít okno – ukázat jim rybáře – jít k rybářům

10) mít štěstí – domluvit se anglicky – dovézt je na výletní loď

b) Pracujte ve dvojicích. Vyberte si pět obrázků a napište, co lidé na obrázku říkají.

2. Pracujte podle vzoru. Použijte minulý čas.

Vzor: ...Při šel... (*přijít*) už táta domů?

- a) Jdeš pozdě, přednáška (*začít*) už před 20 minutami.
- b) Tohle je přece tvůj oblíbený koláč, tak proč (*nevzít si*) ani kousek?
- c) Pozvání na festival (*přijmout*) přední čeští herci.
- d) Ty (*neobléknout se*)? Za chvíli odcházíme!
- e) Včera (*nemocht*) přijít. Nebylo mi dobře.
- f) Naším kamarádům se asi daří dobře, prý (*otevřít si*) už druhou restauraci.
- g) Manžel Ioni (*zapomenout*) na výročí naší svatby.
- h) Kdo mi (*sníst*) moji čokoládu?

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Dnes ráno ...psal... (*psát*) Jiří e-mail Kryštofovi.

Ahoj Kryštofe!

Tak co? Jaká byla ta včerejší vernisáž? **a)** (*ty - bavit se*) dobře? Moc jsem na tebe vzpomínal. Dost jsem litoval, že jsem nemohl jít s tebou. Představ si, co **b)** (*mít*) za šléný večer já? Markéta šla do té jazykovky na první lekci a já jsem hlídal Klárku. Markéta nám sice **c)** (*připravit*) všechny věci na koupání a na večeři, ale já jsem byl stejně nervózní. A měl jsem proč. Sotva Klárka **d)** (*zjistit*), že je máma pryč, začala brečet a nic ode mě nechtěla. **e)** (*být*) to hrozné! Zpíval jsem jí, četl jsem pohádky, a dokonce **f)** (*předvádět*) i psa, ale nebylo to nic platné. **g)** (*lhát*) jí, že máma spí, ale Klárka pořád plakala a chtěla maminku. Nevěděl jsem, co mám dělat. Nakonec **h)** (*my - obléknout se*) a šli jsme mámě naproti ke škole. Naštěstí jsme to měli celkem blízko. Malá se cestou uklidnila a **i)** (*usnout*).

Před školou jsme čekali docela dlouho, alespoň se mi to tak zdálo. Když Markéta vyšla ven, hrozně **j)** (*divit se*), co tam děláme. Všichni její spolužáci se na nás divně dívali. Docela mi to vadilo. Myslel jsem si, že asi ještě nikdy neviděli malé dítě v deset hodin večer na ulici. Najednou se **k)** (*začít*) smát. Byl jsem vzteky bez sebe, protože jsem nevěděl, proč se smějí. A víš, co je tak **l)** (*pobavit*)? Jak jsem pospíchal, **m)** (*zapomenout*) na boty. No, zkrátka jsem šel celou cestu v bačkorách se spícím dítětem v náručí. Doma jsme se tomu s Markétou ještě dlouho smáli, ale před školou mi to moc vtipné nepřišlo.

Nezapomeň, že jsme tě pozvali v neděli k nám na oběd.

Zatím, Jirka

P. S. Domáci obuv vítána! ☺

B. MÉNĚ ČASTÉ DEKLINAČNÍ TYPY I.

I. MASKULINÁ ŽIVOTNÁ

DEKLINACE ČLOVĚK

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	člověk	lidé/lidi
G	člověka	lidí
D	člověku	lidem
A	člověka	lidi
V	člověče	lidé/lidi
L	(o) člověku	(o) lidech
I	člověkem	lidmi

POZOR!

- singulár skloňujeme jako *student* – v D a L používáme pouze koncovku -u
- plurál – kromě N a V – skloňujeme jako *místnost* (F)
- shoda v plurálu je jako u maskulin životných, např. Na světě ještě žijou dobří lidé. Někteří lidé jsou zlí, jiní jsou až příliš hodní.

DEKLINACE MANŽEL

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	manžel	manželé/manželové*
G	manžela	manželů
D	manželovi	manželům
A	manžela	manžele/manžely*
V	manželi	manželé/manželové*
L	(o) manželovi	(o) manželech/manželích
I	manželem	manželi/manžely

* Tvary s hvězdičkou používáme pro označení manžela jako ženatého muže/partnera.

POZOR!

- singulár – kromě V (jako *muž*) – skloňujeme jako *student*
- plurál - N a V - skloňujeme jako *student/muž*

DEKLINACE PŘÍTEL

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	přítel	přátelé
G	přítele	přátel
D	příteři	přátelům
A	přítele	přátelé
V	příteři	přátelé
L	(o) příteři	přátelích
I	přítelem	přáteli

POZOR!

- kromě N, G a V pl. – skloňujeme jako **muž**
v D sg. a L sg. je frekventovanější koncovka **-i**
- jako **přítel** skloňujeme i nepřítel, obyvatel

DEKLINACE BŮH

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	bůh	bozi/bohové
G	boha	bohů
D	bohu	bohům
A	boha	bohy
V	bože	bozi/bohové
L	(o) bohu	(o) bozích
I	bohem	bohy

DEKLINACE RODIČ

- singulár skloňujeme jako **muž**
v D sg. a L sg. je frekventovanější koncovka **-i**
- plurál má N a V pl. **rodiče/rodičové**, ostatní pády skloňujeme jako **muž**

DEKLINACE KRÁL, VÍTĚZ

- singulár skloňujeme jako **muž**
v D sg. a L sg. je frekventovanější koncovka **-i**
- plurál má N a V pl. **králové, vítězové**, ostatní pády skloňujeme jako **muž**

DEKLINACE SYN

- singulár skloňujeme jako **student**
v D sg. a L sg. je frekventovanější koncovka **-ovi**
- plurál má N a V pl. **synové**, ostatní pády skloňujeme jako **student**

II. FEMININA

DEKLINACE PANÍ

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	paní	paní
G	paní	paní
D	paní	paním
A	paní	paní
V	paní	paní
L	(o) paní	(o) paních
I	paní	paními

POZOR!

- singulár a plurál – kromě G pl. – skloňujeme jako *moderní*

III. NEUTRA

DEKLINACE KUŘE

- jako kuře skloňujeme některá neutra zakončená na **-e/-ě**:
 - a) mláďata zvířat – např. kotě, štěně, tele, kůzle...
 - b) děvče, zvíře, rajče, dvojče, vnouče, koště...

PÁD	SINGULÁR	PLURÁL
N	kuře	kuřata
G	kuřete	kuřat
D	kuřeti	kuřatům
A	kuře	kuřata
V	kuře	kuřata
L	(o) kuřeti	(o) kuřatech
I	kuřetem	kuřaty

POZOR!

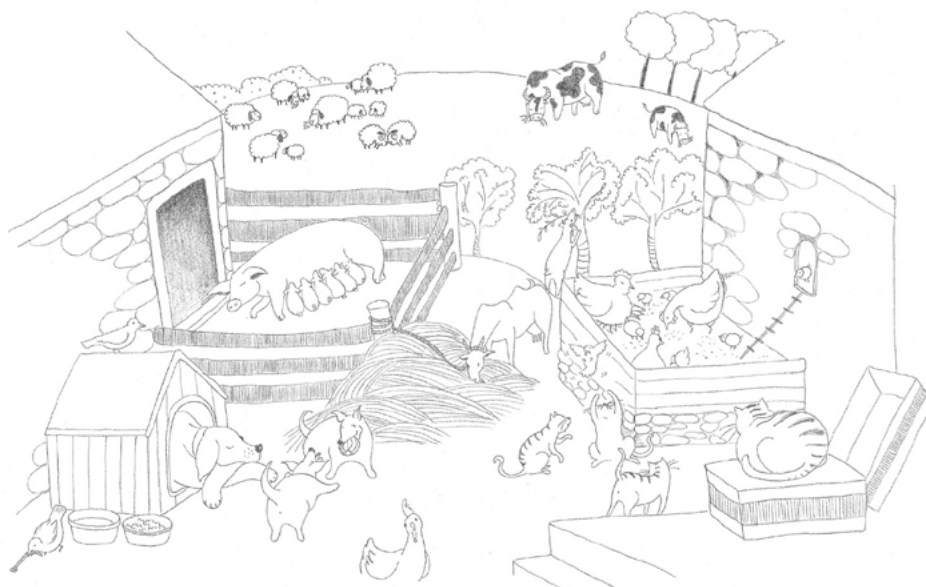
- singulár skloňujeme jako *moře* – před sufiky – kromě N, A a V – dáváme **-et/-ět-**, např. Všiml sis toho hezkého děvčete? K pečenému kuřeti jsme si objednali brambory. Děti si hrály s malým kotětem.
- plurál skloňujeme jako *město* – před sufiky dáváme **-at-**, např. Kolik kilo rajčat mám koupit? Máme rádi všechna zvířata. Zametejte těmi novými košťaty.

CVIČENÍ B

1. a) Pracujte podle vzoru.

	a)	b)	c)
			
Vzor: ...slepice...			
d)	e)	f)	g)
			
.....			
jehně	kůzle	ptáče	kuře
sele	štěně	kotě	tele

b) Popište obrázek. Používejte následující prepozice: vedle, s, naproti, u, mezi, před, za.

2. a) Pracujte podle vzoru.

Vzor: Pokud mi nevěříte, zavolejte mým ...rodičům... (rodič).

- a) Když mám nějaké problémy, často žádám o radu (můj dobrý přítel), kteří mi vždy ochotně pomohou.
- b) Děti, nezapomeňte, že v ZOO nesmíte dávat (žádné zvíře - pl.) jídlo, protože je to zakázáno.
- c) (obyvatel - pl.) Prahy jezdí často o víkendech na hory, protože je v Praze špatný vzduch.
- d) Karel IV. patřil k (nejvýznamnější český král).
- e) Musím říct (můj manžel), aby odvezl auto do servisu. Nějak špatně startuje.
- f) Vůbec mě nebaví jezdit na dovolenou s (rodič - pl.). Raději bych jel s (přítel - pl.) někam k rybníku nebo na hory.
- g) O kom si to pořád povídáte? Ty nevíš? O (manželé Červení), včera se odstěhovali do Plzně.
- h) Promiňte, musíme ještě chvíli počkat. Bez (ta paní - pl.), které ještě nejsou v autobuse, nemůžeme odjet.
- i) Víte, kolik (obyvatel) má Česká republika?
- j) Babička se starala celé prázdniny o (malé vnouče - pl.), protože rodiče museli chodit do práce.
- k) To jsou (můj hodný syn), Prokop a Šimon.
- l) Kdo jsou (ten člověk), kteří čekají před školou?
- m) Byli tam všichni (můj přítel).
- n) Když sedíme s kolegy v kavárně, často se bavíme o (manžel - pl.).

b) Pracujte ve dvojicích. Napište krátký text, kde použijete tato slova.

lidé, rodiče, manželé, přátelé, paní

3. Pracujte podle vzoru.

Vzor: Jirkova maminka byla ...paní... (paní) domu.

Víme, že Markéta s Jirkou jsou a) (manžel). My se ale podíváme do doby, kdy spolu začali chodit.

Maminka Jiřího si každou ženskou návštěvu dobře prohlédla. O b) (její jediný syn) se hodně bála. Nebyla si nikdy jistá, jestli je právě c) (tohle děvče) to pravé.

Všechno se rychle změnilo, když k nim domů přišla Markéta. Paní Klimešová byla překvapivě od začátku spokojená, že je Jirka s d) (takové sympatické děvče). Jednou telefonovala své kamarádce: „e) (člověk), ta holka se mi moc líbí. Je tak chytrá, ráda vaří a cestuje. Ty holky, se kterými byl Jirka předtím, vůbec nechodily ven, natož do přírody, zato Markéta... Minulý víkend byli někde na vesnici a pozorovali farmáře, jak se stará o krávy a o f) (kůr).

No, já bych tam uměla nudou, ale oni se oba dva vrátili úplně nadšení. To je tak krásné, jak se mají rádi a jací jsou z nich dobří g) (přítel). Oni si fakt tak rozumějí! h) (Bůh můj), jak bych byla ráda, kdyby se vzali. Cítím taky, že by byli opravdu dobří i) (rodiče). Já vím, že jim do ničeho nemůžu mluvit, ale víš... Já si s Jirkou chci promluvit. Jako matka mu řeknu, že s touhle ženou by se v životě měl jako král mezi všemi j) (král). “

C. PRAVOPIS – VYJMENOVANÁ SLOVA PO B, L

I. NEJPOUŽÍVANĚJŠÍ VYJMENOVANÁ SLOVA PO B

být, bydlet, obyvatel, byt, nábytek, obyčej, bystrý, bylina, kobyla, býk

být – byl jsem, byl bych, zbytek, zbytečný...

bydlet – bydliště, spolubydlíci, bydlení, obývací pokoj...

byt – bytový, pobyt, ubytovna, ubytovat se...

obyčej – obyčejný, obyčejně...

bylina – bylinky, bylinkový...

POZOR!

být (existovat)

×

bít

Byl jsem doma v 5 hodin.

Petře, nemůžeš ve škole nikoho bít.

Petr si nabil telefon. (dát energii – nabíječka)

II. NEJPOUŽÍVANĚJŠÍ VYJMENOVANÁ SLOVA PO L

slyšet, blýskat se, plynout, lyže

slyšet – uslyšet...

blýskat se

plynout – plynule, plynulý...

lyže – lyžařský, lyžování, lyžař...

POZOR!

blýskat se

×

blízko

Na nebi se zablýsklo.

Bydlí blízko.

Má blýskavé šperky.

blízká vesnice

Mluvili o blízké vesnici.

CVIČENÍ C

1. a) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu.

(B)

Vzor: Včera jsem neb...l v práci.

V muzeu se mi líb...la sb...rka starých hraček. Nab...zíme vám skvělý pob...t na českých horách. Výlet do Prahy b...l pro ni neob...čejný zážitek. Potkal jsem naši b...valou učitelku b...ologie, b...dlí teď blízko našeho b...tu. Nikdy b...ch si do ob...vacího pokoje nedala b...lý náb...tek. Náš profesor se zab...vá jazykem původních ob...vatel Ameriky. Bab...čka mi uvařila b...linkový čaj.

b) Pracujte podle vzoru. Věty jsou bez kontextu.

(L)

Vzor: Sl...yšíš tu krásnou hudbu?

Ta dívka má krásný obl...čej. Máte chuť na l...monádu? Ten film byl s českými titulky pro nesl...šící. Říká se, že sl...by jsou chyby. Jak se jmenuje tvůj obl...bený zpěvák? L...tuji, ale tol...k peněz ti nemůžu dát. Bydlíme bl...zko parku. Irina už mluví pl...nule česky. Včera byla velká bouřka, bl...skalo se celou hodinu. Jaký je tvůj nový spolubydl...cí? Sl...šíš ten hrozný hluk? Neznám adresu vašeho trvalého bydl...ště. Velmi nerad ukl...zím. Mám rozbité l...že, tak s vámi na hory nepojedu.

2. Pracujte podle vzoru. Řešení si zkontrolujte podle dialogu C.

(B, L)

Vzor: To je l...i... ják

František: Haló, Markéto!

Markéta: Jé, dobrý den, pane učiteli.

F: Nechceš svézt domů?

M: To b...ste b...l hodný.

F: Tak si honem nastup.

M: Mockrát děkuju. B...dl...m sice bl...zko, ale zapomněla jsem si deštník a zrovna je takový strašný l...ják. Čekala jsem u té banky schovaná přes půl hodiny a pořád přišlo a bl...skalo se.

F: Máš štěstí, že zrovna jedu z práce. Sl...šel jsem, že teď chodíš k nám do školy na španělštinu.

M: Ano, přivedl mě tam b...valý kolega a rozhodně toho nel...tuju. Oproti jiným školám máte opravdu výhodnou nab...dku. Ale jak jste se to dozvěděl?

F: Od Kryštofa. Jako ob...čejně jsem na něj narazil v kavárně. Obdivuju tě, že to zvládáš i s malou.

M: Zatím to jde, jsme sice s Jirkou v jednom kole, ale říkám si: „Co tě nezab...je, to tě posílí.“

3. Diktát

(B, L)

a) Pište diktát podle nahrávky.

b) Diktát si zkontrolujte podle transkriptu textu.

c) Odůvodněte psaní i/i/y/y v následujících slovech.

Libuše, bydlí, v bytě po babičce, několika, být, bydlel, na ubytovně, bydliště, blízko ulice, oblíbený, líbil by se, veliký obývací pokoj, obyčejný bílý nábytek, slyšel, slíbil, kolik, mohlo by, milionáři

ČTENÍ

1. Diskutujte ve dvojích.

Když mluvíte, používáte během projevu hodně gest a mimiky? Která gesta a jakou mimiku často používáte? Mají vaše gesta nějaké spojení s náladou, jistotou, pocitem...? Jaká gesta lidé hodně dělají, když jsou rozzlobení, když něco vysvětlují, když jsou smutní? Řekněte, pro která zaměstnání jsou důležitá gesta. Popište nebo ukažte gesta, která jsou pro tato zaměstnání typická.

2. Pracujte ve skupinách. Zjistěte, co znamenají následující slova a slovní spojení. Můžete používat slovník.

☐ soustředit se	☐ sebedůvěra	☐ rozevřené
☐ neverbální projev	☐ zamračit se	☐ překřížené
☐ podvědomě	☐ vypovídat o něčem	☐ vztyčený
☐ leccos předstírat	☐ napětí	☐ poučování
☐ dlaň	☐ vstřícnost	☐ antipatie
☐ pohled		

3. přečtěte si rychle text a podtrhněte slova, která označují části lidského těla. Na přečtení máte 8 minut.

Neverbální komunikace

Nejdříve se podíváme na to, co vlastně znamená neverbální komunikace. Synonymicky je to řeč beze slov nebo „řeč těla“. Jinými slovy tím rozumíme gesta, mimiku, oční kontakt atd. Díky neverbální komunikaci si s druhými lidmi předáváme jasné informace. Informace o tom, jak vidíme svého komunikačního partnera, jak vidíme sami sebe a jaké máme v tu chvíli emoce. Každý obvykle přemýšlí nad tím, co chce říct, ale jen málokdo **se soustředí** na svoje neverbální **projevy**. A to je chyba, protože právě naše tělo o nás říká víc, než bychom si většinou přáli.

Výměna takovýchto informací probíhá vysíláním a přijímáním mimojazykových signálů – to všechno probíhá většinou **podvědomě**. Ale pozor, celá řada lidí perfektně zvládne **leccos předstírat**. Například nás přesvědčují, jak jsme jim sympatičtí, že je něco zajímavá, že určitému problému dobře rozumějí apod. Jsou to lidé, kteří mimoslovní komunikaci ovládají. Každý známe podobných mistrů mnoho a pro příklady nemusíme chodit daleko. Podívejme se do novin na fotografie politiků a na jejich gesta otevřených **dlaní**. Tento pohyb ruky říká: „Nemám zbraň, jdu do toho s čistými úmysly.“ Kdo se chce prosadit ve veřejném životě, rychle se naučí podobná gesta používat.

Jestli chcete ještě lépe rozumět mimoslovní řeči, nesoustřeďte se jen na výraz obličeje. V obličeji sice najdete cenné informace, ale hodně toho se dá dobře zahrát. Když si myslíte, že jste pochopili nějaký signál, ještě nemáte vyhráno. Informaci si můžeme být jistí až ve chvíli, když najdete u partnera během komunikace alespoň tři projevy se stejným významem. Tzn. tři signály musí vyjadřovat totéž, například tři projevy pro rozpaky, pro pohodu, pro nervozitu, pro agresivitu...

Na co si tedy také dát pozor? Zaměřte se například na **pohled**. Ten vypovídá o **sebedůvěře** a o vztahu k druhému. Pozitivní je přímý pohled do očí, který by neměl trvat déle než dvě a půl vteřiny. O emocích druhého nás informuje mimika. Ta je sice poměrně dobře čitelná, ale na druhou stranu i poměrně snadno napodobitelná. Každý se dokáže mírně usmát, protože to působí sympaticky, i **zamračit**, když ví, že je to v dané situaci vhodné.

Už od představování nás ovlivňuje lidský hlas. Zajímá nás jeho výška, barva, melodie, intenzita... To všechno **vypovídá** o psychice, o vnitřním **napětí** či uvolnění komunikačního partnera. Monotónní nebo vysoký hlas označuje napětí, melodický hlas naopak signalizuje uvolnění. Pro snahu ovládnout komunikaci je typický hlasitý projev.

odstavec A

odstavec B

odstavec C

odstavec D

odstavec E

10

20